





# Holy Bible

*Aionian* Edition®

Luka  
Ludari Luke

*Holy Bible Aionian Edition ®*

Luka

Ludari Luke

Language: Romanian

Romania, Moldova

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 9/10/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0

Pioneers.org, 2019

Formatted by Speedata Publisher 5.3.10 (Pro) on 12/3/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously and <https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language

Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Volunteer help and comments are welcome and appreciated!

*Celebrate Jesus Christ's victory of grace!*



# Prefaťă

Ludari at [AionianBible.org/Preface](http://AionianBible.org/Preface)

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at [eBible.org](http://eBible.org), [Crosswire.org](http://Crosswire.org), [unbound.Biola.edu](http://unbound.Biola.edu), [Bible4u.net](http://Bible4u.net), and [NHEB.net](http://NHEB.net). The Aionian Bible is copyrighted with [creativecommons.org/licenses/by/4.0/](http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/), allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at [AionianBible.org](http://AionianBible.org), with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to [CoolCup.org](http://CoolCup.org).

# History

Ludari at [AionianBible.org/History](http://AionianBible.org/History)

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoa Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to [CoolCup.org](http://CoolCup.org).
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 06/21/25 - 468 translations now available in 230 languages.
- 09/01/25 - 538 translations now available in 291 languages.

# Cuprins

## NOUL TESTAMENT

Luka .....	1
------------	---

## ANEXĂ

Ghidul Cititorului

Glosar

Hărți

Destin

Ilustrații, Doré



# **NOUL TESTAMENT**



Isusu sa rugat: "Tato, oprostjaštalje k nu štije če fače!"

Vuastja atunča arunkat kockă š aša podjelaštje cualjilje alu Isusuluj änträ jej.

Luka 23:34

# Luka

1 Poštovani Teofile, kašă kum šti, mulc lumje adat tot dāla jej s skrije izvješeće d stvarur karje Dimizov afukut ān vrijamja anuastră, baš kašă kum skrije ān Svântă pismă. Askris aja če nuavă azăs ālja karje avizut stvarurlja d āncipjală š karje rubja Bună vorbă. Š jo pažljivo amproučit aštja tuatje događajurje. Jo agändit k arfi binje tot s skriuv p rānd, 4 aša osă fi siguran k aja če jej ta ānvăcat istina. 5 Kănd caru Herod avladit p Judeja, afoſt njeki pop karje s kjamă Zaharija. Jel pripadnja alu skupinej d popje karje s kima skupina alu Abije. Mujarja alu Zaharije afoſt isto dān familija alu popilor. Ja s kima Elizabeta. 6 Amiždoj irja pravedni la Dimizov š uvjek askulta tot aja če Domnu azapovidit ān zakonu alu Mojsije. 7 Ali na vut kupil daja če Elizabeta afoſt štjarpă, a amiždoj irja mult bătrnj. 8 Udată, Zaharija š popilje ān skupina aluj služaſte ān Hram. 9 Običaju alu popilor afoſt s arunče kocka tuată zuva kum akulijdu činje osă utrje ān Svetište alu Domnuluj ān Hram š činje osă apringă tămăja. Una zuvă akuljes p Zaharija s apringă tămăja. 10 D vrijamjaja mult lumje s ruga ān dvoriſtja alu Hramuluj. 11 Atunča alu Zaharija sa ukazăt anđelu alu Domnuluj. Astat p partja alu dăraptej la řrtveniku d tămăja. 12 Kănd Zaharija avizut p anđelu, jel mult sa spirijat. 13 A anđelu ja zăs: "Na vja frikă, Zaharija! Dimizov auzăt rugala ata: Elizabeta, mujarja ata, osă c fakă bijat. Š osă I kjem Ivan. 14 Osă c fije drag š t veseljeſt š mulcă osă s radujaskă kănd s fičja jel. 15 Kupilu alu vostru osă fije marje la intja alu Domnuluj. Jel nusă bja nić vin nić altje bjarje ljuſe. Osă fije pljin d Suflijetu alu Svântuluj još kănd fi ān burtă. 16 Jel osă okrinjaskă p multje Izraelcurj la Domnu, Dimizov alor. 17 Isti suflijet karje ja dat snagă alu Ilie osă fije ān bijatu alu tov s pripimaskă p narodu d vinjala alu Domnuluj. Osă okrinjaskă inimilje alu tatiſe kătri kupi š nagovorjaskă p ālja karje nu skultă p Dimizov s primjaskă mudrost alu ālja karje askultă." 18 Zaharija azăs alu anđeluj: "Kum s ſtiuv k s dogodjaſte aja? Š jo ſ mujarja amja iſtjem već bătărni." 19 P aja anđelu ja zăs: "Jo sănt Gabrijel. Amvinjut dăla prijestolje alu Dimizov. P minje atrimjes la tinje s c aduk asta bună vorbă. 20 Jakă, da akuma osă rămăj mut ſ nusă poc s rubjeſtj tot pânlă zuvaja pând s nu dogodja aja, daja če naj krizut ān vorbilje alji mijalje, karje osă ispunjaskă d vrijamje alor." 21 Ān vrijamjaja narodu aſtiptat p Zaharija ſ na razumit dăče atăta sa zabuvit ān Svetište. 22 Kănd jel napokon aiſăt, na putut nimik s lji zăkă ſ s lja udă.

Kănd lumja avizut aja, ſ znakurjje karje lja dat ku mănilje, ashvatit k jel avut vizije ān Svetište. 23 Kănd azavršăt zuvilje alu Zaharija s lukrjază kašă popa ān Hram, sa tors akas. 24 Dăpă duavă trje zălje, mujarja aluj Elizabeta arămas grja, ſ činč lunj na iſăt dăń kasă. Ja azăs: 25 "Aşa Domnu sa pobrinit d minje ſ askinit rušunja dăpă minje la intja alu lumje daja ce na putut s am kupi." 26 Kănd Elizabeta irja grja ſasă lunj, Dimizov atrimjes p anđelu Gabrijel ān sat Nazaret ān regija Galileja, 27 la djevičă karje zaručiť dăpă om karje s kjamă Josip. Jel irja d sămâncă alu caru David, a djeviča s kima Marija. 28 Gabrijel avinjut ſ azăs alu je: "Zdravo! Domnu ku tinje. Dimizov ta kuljes!" 29 P aja Marija sa uznemirit ſ na razumit če anđelu avrut s zăkă ku pozdravula. 30 Anđelu azăs: "Na vja frikă, Marija. Tu ješt aja p karje Dimizov akuljes! 31 Jakă osă fi grja ſ osă fač fičor p karje osă I kjem Isusu. 32 Jel osă fije marje ſ osă s kjamje Bijatu alu Maj marje Dimizov. Domnu Dimizov osă idja autoritet s fije car kum Dimizov aobećit alu David, sămâncă aluj. 33 Osă vladjaskă p sămâncă alu Jakov zauvjejk ſ cara aluj nikad nusă prestanjaskă." (aiōn g165) 34 Marija āntrijabă p anđelu: "Ali kum? Jo još nam fost ku omu." 35 Anđelu Gabrijel ja zăs: "Suflijetu alu Svântuluj osă s slabuadje p tinje ſ săla alu Maj marje Dimizov osă t ānviljaskă. Š daja kupilu karje I fiča osă fije svânt ſ osă s kjamje Bijatu alu Dimizov. 36 Jakă, Elizabeta, rođakinja ata, aša bătărñi isto duče fičor. Aja ista mujarje, d karje arubit k nu puatje s ajbje kupi, a grja je d ſasă lunj. 37 K alu Dimizov nimika nuje nemoguće!" 38 Marija azăs alu Gabrijel: "Jakă, argata sănt alu Domnuluj. S fije kum tu zăč!" Š Gabrijel aplikat dăla ja. 39 Duavă trje zălje dăpă aja, Marija majdată aplikat ān sat ān djalurj alu Judeje. 40 Kănd ja ažuns, aunrat ān kasa alu Zaharija ſ apozdravit p Elizabeta. 41 Kănd Elizabeta auzăt pozdravu alu Marije, kupilu ān burtă alu Elizabetăj dăturdată mult sa miškat ſ Elizabeta sa napunit ku Suflijetu alu Svântuluj. 42 Elizabeta d radost marje āntarje aſtrigat: "Maj mult ješt blagoslovită d tuatje mujerj ſ blagoslovit je kupilu ān burta ata! 43 Ku caja amzaslužăt častula s m positjaskă mama alu Domnuluj alu miov! 44 Jakă kănd auzăt pozdravu alu tov, kupilu ān burtă dăturdată mult sa miškat d radost! 45 Blagoslovită ješt daja caj krizut k osă s ispunjskă poruka karje ca trimjes Domnu!" 46 Atunča Marija azăs: "Inima amja adrikă p Domnu, 47 suflijetu alu miov s radujaſte la Dimizov, Spasitelju alu miov, 48 p minje ma kuljes, p ponizna argata aluj! Audjec, pând akuma tuată generacija osă zăkă k Dimizov ma blagoslovit, 49 daja če Dimizov karje arje tuată săla



La posvitit alu Domnuluj, 23 kum skrije ān zakonu alu karje apus urjajke la Isusu sa mirat kăt štije š kum Domnuluj: "Tot bijatu karje prvi sa fukut pripadnjaštie binje odgovorjaštie p pitanje. 48 Kănd jej angăsăt p alu Domnuluj." 24 Š aprinisăt žrtvă kum mama aputja Isusu na štijut če s găndjaskă. Azăs mumusa: "Bijatu jar s fije čistă, kum zakonu alu Mojsije ānvacă: "duavă alu mijov, dăče afukut tu asta nuavă? Jakă, tatutov š grlic ili doj goluburj tănrăj." 25 Trija atunča unu om jo mult nja sikirit š noj pistot t kătam!" 49 Isusu azăs ān Jeruzalem, s kjamă Šimun, karje irja pravedan š alor: "Dăče mas kătat? Dali voj nu štijic k jo mora s askulta zakonu alu Dimizov. Suflijetu alu Svăntuluj irja fiuv ān kasa alu Tatiomov?" 50 Ali jej nu razumja če jel p jel š aștiptat p Dimizov s izbavjaskă p Izraelcurle avrut s lji zăkă. 51 Isusu sa tors akas ku mumusa š kum aobečit. 26 Suflijetu alu Svăntuluj ja zăs k nusă ku tatusov ān sat Nazaret š askulta p jej. A mumusa muarje păñă god nu vjadje p Kristu karje Domnu nimika na mujtat d asta če sa dogodit. 52 Isusu kriștija atrimjes s izbavjaskă p narodu aluj. 27 P zuvă kănd š postanja još maj mult mudar š Dimizov l blagoslovia Josip š Marija adus kupilu Isusu s fakă obredu kum je maj mult š maj mult, a lumja l poštuja maj mult š maj skris ān zakonu alu Mojsije, Suflijetu alu Svăntuluj mult.

adus p Šimun s plajače ān Hram. 28 Šimun alat p Isusu ān mănj š aslavit p Dimizov ku vorbiljašta: 29 "Domnulje, maj ispunit obečala karje maj dat š akuma jo, argatu alu tov, pot s mor ān mir. 30 Akuma vojki alji mjej avizut spasjala, 31 p spasitelju karje tu atrimjes d tot narodu. 32 Jel je lumina s otkrijaskă istina ata alu tot narodu, āla karje aduče slava alu Izrael, narodu alu tov." 33 Josip š Marija sa mirat la vorbje če s rubja d Isusu. 34 Šimun lja blagoslovit š azăs alu Marije, mama alu Isusuluj: "Jakă, Dimizov atrimjes p kupilusta k mulc Izraelcurj osă kadă š mulc osă adrikă. Dimizov la trimjes kašă znaku s pokazaskă drumu d spasjală, karje mulc inš osă l odbacaskă, 35 š aša osă arată rovu ān inima alor. A kănd l odbacăstje, maću osă probijaskă inima ata." 36 Afost ān Hram š proročică Ana, fata alu Fanuel dăn sămänca alu Ašer. Ja irja mult bătrnă. Afost šaptje aj ān brak 37 š atunča atrijit kašă udovica pănlă optzăč š patru aj. Na išăt dăn Hram, njego ān post š ān molitvă aslužăt alu Dimizovuluj zuva š nuapta. 38 Baš kănd Šimunu azavrăt, avinjut Ana š ańciput s slavjaskă p Dimizov š s rubjaskă d Isusu alu toc karje aștiptat p Dimizov s izbavjaskă p Jeruzalem dăla dušmanji alor. 39 Kănd Josip š Marija afukut kum zakonu alu Domnuluj azapovjedit, sa tors akas ān Nazaret ān regije Galileje. 40 Kupilu Isusu akriskut. Apostanit capăn š maj mult mudar š Dimizov nastavja s l blagoslovjaskă. 41 Roditelji alu Isusuluj tot anu pljika ān Jeruzalem kănd irja prazniku Pasha. 42 Kănd Isusu avut duavăsprjače d aj, jej aplikat kašă uvjek s slavjaskă prazniku. 43 Dăpă praznik, roditelji alu Isusuluj anciput akas, a fălkovu Isusu arâmas ān Jeruzalem, ali roditelji aluj na štijut aja. 44 Agăndit k Isusu je ān grupa alor. Jej aumblat una zuvă a atunča anciput s l katje ānträ familijije š ānträ ortač alor, 45 ali nu la găsăt š aša sa tors ān Jeruzalem š ănklo s l katje. 46 Dăpă trje zălige la găsăt ān Hram ānträ učiteljurj kum punje urjajke š lji āntrjabă. 47 Š toc

Ivan alu toc azás: "Jo p voj bătjez ku apa, ali vinje bijatu alu Peres, Peres afost bijatu alu Juda, **34** Juda njeko maj marje d minje, atăta d marje k jo nu sánt afost bijatu alu Jakov, Jakov afost bijatu alu Izak, Izak dostenjan čak s ji fiuv argat. Jel p voj osă bătjažku afost bijatu alu Abraham, Abraham afost bijatu alu Suflijetu alu Svântuluj š ku foku. **17** Jel osă fije kašă Terah, Terah afost bijatu alu Nahor, **35** Nahor afost omu karje odvojaštje gruvu dăla jarbă. Gruvu osă bijatu alu Serug, Serug afost bijatu alu Reu, Reu sprimjaskă än ostavă, a jarba osă apringă ku foku afost bijatu alu Peleg, Peleg afost bijatu alu Eber, karje nikad nu prestanjaštje s argă." **18** Ivan rubja alu Eber afost bijatu alu Sala, **36** Sala afost bijatu alu lumjej Bună vorbă d Dimizov ku multje altje opomenje. Kenan, Kenan afost bijatu alu Arpakšad, Arpakšad afost bijatu alu Šem, Šem afost bijatu alu Noa, Noa afost bijatu alu Lamek, **37** Lamek afost bijatu alu Metušalah, Metušalah afost bijatu alu Henok, Henok afost bijatu alu Jared, Jared afost bijatu alu Mahalalel, Mahalalel afost bijatu alu Kenan, **38** Kenan afost bijatu alu Enoš, Enoš afost bijatu alu Šet, Šet afost bijatu alu Adam, Adam afost bijatu alu Dimizov.

p toc karje avinjít la jel, jel bătizat š p Isusu. Atunča kănd Isusu sa rugat, čerju sa diškis, **22** š Suflijetu alu Svântuluj sa slabuzăt p jel än oblik kašă golubu. Dăń čerj sa uzăt glasu: "Tu ješt Bijatu alu miov p karje jo vrjavu! Tu ješt radostu alu miov!" **23** Kănd Isusu ančíput s rubjaskă d Dimizov la intja alu toc, avut njede trjezăc d aj. P Isusu I kuništja k je bijatu alu Josip. Josip afost bijatu alu Eli, **24** Eli afost bijatu alu Matat, Matat afost bijatu alu Levi, Levi afost bijatu alu Malki, Malki afost bijatu alu Janaj, Janaj afost bijatu alu Josip, **25** Josip afost bijatu alu Matatijsa, Matatijsa afost bijatu alu Amos, Amos afost bijatu alu Naum, Naum afost bijatu alu Hesli, Hesli afost bijatu alu Nagaj, **26** Nagaj afost bijatu alu Mahat, Mahat afost bijatu alu Matatijsa, Matatijsa afost bijatu alu Šimij, Šimij afost bijatu alu Joseph, Joseph afost bijatu alu Joda, **27** Joda afost bijatu alu Johanan, Johanan afost bijatu alu Resa, Resa afost bijatu alu Zerubabel, Zerubabel afost bijatu alu Ŝealtiel, Ŝealtiel afost bijatu alu Neri, **28** Neri afost bijatu alu Malki, Malki afost bijatu alu Adi, Adi afost bijatu alu Kosam, Kosam afost bijatu alu Elmadam, Elmadam afost bijatu alu Er, **29** Er afost bijatu alu Jošua, Jošua afost bijatu alu Eliezer, Eliezer afost bijatu alu Joram, Joram afost bijatu alu Matat, Matat afost bijatu alu Levi, **30** Levi afost bijatu alu Šimun, Šimun afost bijatu alu Juda, Juda afost bijatu alu Josip, Josip afost bijatu alu Jonam, Jonam afost bijatu alu Elijakim, **31** Elijakim afost bijatu alu Meleja, Meleja afost bijatu alu Mena, Mena afost bijatu alu Matata, Matata afost bijatu alu Natan, Natan afost bijatu alu David, **32** David afost bijatu alu Jišaj, Jišaj afost bijatu alu Obed, Obed afost bijatu alu Boaz, Boaz afost bijatu alu Sala, Sala afost bijatu alu Nahšon, **33** Nahšon afost bijatu alu Aminadab, Aminadab afost bijatu alu Admin, Admin afost bijatu alu Arni, Arni afost bijatu alu Hesron, Hesron afost

**4** Isusu, pljin ku Suflijetu alu Svântuluj, aplikat dăla apa Jordan š Suflijetu la dus än lok undje nuje nimika. **2** š d patruzăc d zălje š la iskušat nikuratu. D zăljaljalja na mănkat nimik, š kănd atrikut patruzăc d zălje, afost flărănd. **3** A nikuratu ja zăs: "Akă ješt Bijatu alu Dimizovuluj, zi alu buluvanusta s postanjaskă măläj." **4** Isusu ja odgovorit: "Skris je än Svântă pismă: 'Nu trijaštje omu samo d măläj.'" **5** Š nikuratu la dus p Isusu p marje djal š ja pokazăt dăturdată tuată cara alu pămăntuluj **6** š nikuratu zăče: "Cije osă zdauv asta tuată vlast š slava aluj. Mije je dat š jo dav alu činje vrjavu. **7** Akă t poklonješt la minje, tot je alu tov." **8** Isusu ja odgovorit: "Skris je än Svântă pismă: 'Klanjaštje la Domnu, Dimizov alu tov, š aluj jedino služaštje!'" **9** Nikuratu la dus än trg Jeruzalem š la pus p špic p Hram š zăče aluj: "Akă ješt Bijatu alu Dimizovuluj, arunkitje da ičă än zos!" **10** Daja ce skris je än Svântă pismă: 'Jel osă zapovidjaskă alu andeli aluj d tinje s t păzaskă', **11** š: 'p măň s t adukă undje ku pićoru s nu t tu luvješt d buluvan.' **12** Isusu ja zăs: "Skris je än Svântă pismă: 'Nu iskuša p Domnu, Dimizov alu tov!'" **13** Kănd iscrpit tuată kušnja, nikuratu sa udaljit dăla jel pănlă nuavă prilikă s l iskušaskă. **14** Isusu, pljin d snagă alu Suflijetuluj, sa tors än regija Galileja š vorba d jel sa proširit än tuatie lokurj än Galileja. **15** Isusu änväča än lokurj undje židovi s strănda š s ruga (karje s kjamă sinagoga) š toc I hvalja. **16** Š atunča Isusu avinjít än Nazaret, än sat undje akriskut. Š kašă uvrek sămbătă untră än sinagogă š sa drükă s čitjaskă d Svântă pismă pänglă toc. **17** Alu Isusuluj antins knjiga alu prorokuluj Izaija. Jel adiškis knjiga š angăsăt lok undje stă skris: **18** Suflijetu alu Domnuluj je p minje. Madat snagă š autoritet s rubjesk Bună vorbă alu săračilor. Matrimjes s rubjesk alu lumjej karje zarobic



regija Galileja š regija Judeja š d trg Jeruzalem. A bja bătărn vin nu vrja vinu dăla nov daja če zăče: săla alu Domnului irja ku Isusu s likujaskă p lumjia. 18 'Bătărn je maj bun.'"

Avinjut njeka lumje karje aduče p nosilje p om karje nu puatje s umblje, pa pokuša s I adukă š s položaskă păglu Isusu. 19 Păntru narod jeg na putut s I adukă ān kasă undje Isusu ānvăca. La dus p stipinic p krov š afukut rupă s p nosila, la slabuzăt ān mižlok d sobă pravo la intja alu Isusuluj. 20 D aja Isusu ashvavit k krjadje ān jel, azăs: "Ortakulje, sa oprostit grešala ata." 21 P asta učitelji d zakonu alu Mojsije š farizeji agändit: "Činje āsta karje găndjaštje k rubjaštje kašă Dimizov? Činje, osim Dimizov, puatje s oprostijaskă grešala?" 22 Ali Isusu aştijut če găndjaštje š lji zăče: "Dăce aša găndic?" 23 Dali nuje măjušurje s zăkă: "Sa oprostit grešala ata", njego s zăkă: 'Skual š umblă?' 24 Ali, s štijic k jo, Bijatu alu Omuluj, am autoritet p pămănt s oprostijes grešala." Atunča zăče alu omuluj karje nu puatje s umblje: "Cije zăk: 'Skual, ja nosila š fuđ akasă!'" 25 Š omu akuma sa skulat la vojki alor, alat aja p caja azukut š aplikat akas, slavja p Dimizov p drum. 26 Š toc afost skroz zadivic š ančiput s slavjaskă p Dimizov. Afost pljin d frikă š rubja: "Astăz noj amvizut nješto če nuje d kružit!" 27 Isusu dăpă aja aišăt š avizut p cariniku Levi kum şadje la carină, ş ja zăs: "Vină dăpă minje." 28 Š Levi sa skulat, alăsat tot, ş aplikat dăpă jel. 29 Atunča Levi apriredit d Isusu marje veselije ān kasa aluj. A ku jeg amăncat mulc lumje s ţărătă jeg irja mulc carinikur. 30 Atunča njeki farizeji, ş njeki učiteljur d zakonu alu Mojsije karje irja d grupa alor š prigovorja alu učenikurlje alu Isusuluj ku vorbilje: "Dăce mănkăc š bjec ku carinikurje şku lumja karje grešaštje?" 31 A Isusu lja zăs: "Alu lumjej zdravănu nu trjebe doktorjamja, već alu lumjej karje bulnavă trjebe doktorjamja. 32 Nam vinjut s kjem p lumja karje găndjaštje k je pravedna, njego amvinjut s kjem p lumja karje grešaštje s s okrinjaskă la Dimizov." 33 Njeka lumje ja zăs: "Učenikurlje alu Ivan maj mult vorj postjaštje s s ruagă, aša š učenikurlje ali farizeji, ali alii tjej stalno mălănkă š bja." 34 Lja antribat Isusu: "Dali kutizăc svatovi alu mladoženjej s natiric s postjaskă pănd mladoženja ku jeg?" 35 Ali osă vinje vrijamja kăd osă lji ja p mladoženja š atunča s postjaskă." 36 Atunča Isusu nastaviti aša če lja spus asta vorba: "Numilija nu rupje pjatika dăla cuałă nuavă s puată s krpjaskă p cuałă bătrnă. Akă aja fače, osă rupă cuala nuavă, a pjatika dăla nuavă cuałă nu pristajaštje alu cuałă bătrnă. 37 Š numilija nu tuarnă vinu alu nov ān bătrnă tăšnj d pjajle. Akă aja fače, vinu alu nov osă rupă tăšnjilje š osă varsă, a tăšnjilje osă propanjaskă. 38 Njego, vinu alu nov trjebe s s tuarnje ān nuavje tăšnj. 39 Š numilija činje

bja bătărn vin nu vrja vinu dăla nov daja če zăče: "Bătărn je maj bun." 6 Una sămbătă Isusu triča pisti pijană d gruv. Učenikurlje alij rupja gruv, ş la trlijt ku mănilje ş la mănkat. 2 A njeki farizeji azăs: "Dăce prekršăc zakonu alu Mojsije ku aja če rupjec gruvu ān sămbătă?" 3 Isusu lja odgovorit: "Dali voj nas čitit ān Svată pismă ca fukut David, argatu alu Dimizov, kănd aflämăzăt jel ş ālja karje afost ku jel? 4 Dali na auntrat ān šator undje Dimizov s poštuaštje, jel amăncat dă mălaju karje posvitit ş adat alu ālja karje afost ku jel? Dali nu zăče zakonu alu nostru k mălajusta nu kutjază s mălăncje nimilja činje nuje popă?" 5 Atunča Isusu lja zăs asta: "Jo, Bijatu alu Omuluj, am autoritet p sămbătă!" 6 Alta sămbătă Isusu auntrat ān sinagogă s ānvacă. Afost ānklo om karje na putut s koristjaskă măna dirjaptă. 7 Učitelji d zakonu alu Mojsije š farizeji avrut s I optužaskă p Isusu k aprekrișăt unu zakon alor. Daja pomatrja p Isusu s vjadtă dal vrja ān sămbătă s likujaskă. 8 A Isusu aştijut găndjala alor pa zăče alu om karje arje măñā karje nu puatje s koristjaskă: "Skual š stăj aiča la intja alu toc!" Jel sa skulat ş astat ānklo. 9 Atunča Isusu zăče: "S vu antrijeb: Dopustjaštje zakonu alu Mojsije s s fakă ān sămbătă binje, ili rov? S spasaskă životu, ili s I uništjaskă?" 10 Sa ujat p toc ān sinagogă s atunča zăče alu omuluj: "Atidje măna!" Jel afukut aša ş măna sa likujit. 11 Atunča farizeji ş učitelji d zakon alu Mojsije sa nikăzăt, ş ančiput s dogovorjaskă če s fakă părtruń Isusu. 12 Ān zuviljalja Isusu aplikat p djal s ruadje ş provodit nuapta ku ruguala la Dimizov. 13 Kănd avinjut alta zuva, akimat la jel p učenikurlje s ţărătă jeg akuljes duavăsprijače d lumje, karje lja odredit d apostolurj. 14 Afost Šimun, karje Isusu la kimat Petar, Andrija, fratilje alu Petar, Jakov, Ivan, Filip, Bartolomej, 15 Matej, Toma, Jakov, kupilu alu Alfej, Šimun karje avut nadimaku Domoljub, 16 Juda, kupilu alu Jakov, ş Juda Iškarjot, karje maj ānklo izdajit p Isusu. 17 Isusu sa dat ān zos dăpă djal ku apostoli ş astat p ravnică. ānklo aştixtat mulc alturj učenikurj aluj ş mulc narod d trg Jeruzalem s d tot pămăntu alu Židovilor, ş d regija pănglă apă undje irja trgruj Tir ř Sidon p sjever. 18 Avinjut toc s puje urjakje la Isusu s s lji likujaskă tuată buala. S likuja ş ālja karje lja mučit suflijeti alii rov. 19 Tuată lumje la akătat s I dotaknjaskă daja činje I dotaknja snaga ajiša dăn jel s lji likuja. 20 Atunča Isusu sa ujat p učenikurj ş zăče: "Nurukoš iſtjec voj karje iſtjec sârač k voj iſtjec uklujućic ān cara alu Dimizov! 21 Nurukoš iſtjec voj karje iſtjec flămăñz k voj osă fic narinic!



dān trg irja ku ja. 13 Kānd Domnu Isusu avizuto ja avinjitet Ivan karje bātjazā na mānkat mālaj nič vin na fost ūzā d ja ša ja zās alu je: "Nu plānda!" 14 Avinjitet š but, a zāčec: 'Ān jel je sufljetu alu rov!' 34 Jo, Bijatu adotaknit nosilijile, a lumja karje la dučja astat. Isusu alu Omuluj, avinjitet karje amārkat š ambut, a zāčec: azās: "Fālkovulje, c zāk, skual!" 15 Š fālkovu sa drikat 'Jakā, omu karje vrja mult s mālānče š s bja mult š arubit, a Isusu azās alu mumusāj: "Jakāč kupilu alu vin, ortaku alu carinikuluj š ku grešnikurlje!" 35 Toc tov". 16 Toc sa mirat la sāla alu Dimizovuluj. L slavja š karje prihvataštie mudrost alu Dimizov razumiaštie k zāča: "Marje proroku trijaštie ānträ noj! Dimizov avinjitet Dimizov atrimjes š p minje š p Ivan." 36 Unu farizej s ažutā alu narodu alu!" 17 Š toc ānträ Židovj š ān akimat p Isusu s mālānče ku jel. Jel auntrat ān kasā altje lokurj auzāt aja če Isusu afukut. 18 Učenikurlje alu farizej š alat loku la astal s mālānče. 37 Afost alu Ivan arubit alu Ivan d tot aja če Isusu afukut. Ivan njeka mujarje, kunuskutā ān trgula p grešala alu je. akimat p doj učenikurj aluji 19 Š lja trimjes la Domnu Ja adoznajit k Isusu mālānkā la farizej ān kasā. Š Isusu s l āntrjabje: "Ješt tu āla karje Dimizov aobečit jakā, mujarja adus skumpā ulje karje miruasā ān k osā vije ili dal trjebje s štiptām p altu s vije?" 20 māndru bukal. 38 Š astat la pičuarje dāpā Isusu. Kānd jej avinjitet la Isusu, azās lumjaja: "Ivan karje Ančiput s plāngā š lakrmilje kādja p pičuarje. Ku bātjazā atrimjes p noj la tinje s t āntribām: 'Ješt tu pāru lja frikat, š lja surutat š lji uns ku skumpā ulje āla karje Dimizov aobečit k osā vije ili dal trjebje s karje miruasā. 39 Kānd avizut farizej karje akimat štiptām p altu s vije?" 21 Pānd jej afost ānklo, Isusu p Isusu, agāndit: "Kānd āsta om zaista arfi prorok, alikujuj p mulc d bualā, d patjalā š d sufljeti alji rov. Š astija činje je mujarasta karje I dotaknaštie, k ja je alikujuj p multā lumje karje vorbj s puatje s vjadā. 22 marje grešnicā." 40 P aja Isusu ja zās: "Šimune, am s Atunča aodgovorit alor: "Fudīc Š javic alu Ivan ča vizut c zāk nješto." A jel azās: "Učiteljulje, zil!" 41 A Isusu š auzāt: vorbi vjadje, lumja karje nu puatje s umblā azās: "Doj omurj duguja aluunu om banj. Unu om ja akuma umblā, lumja karje avut bualā p pjalle, akuma dugujit činč sutje kovanic d ardint, a altu om činzāč. je likujić, surdi audje, morcā s skualā, š alu sāračilor s 42 A kum jej na vut dundje s āntuarkā, alu amiždoj rubjaštie Bunā vorbā d Dimizov. 23 Blagoslovit āla aoprostit datorja. Atunča karje d jej doj maj mult osā l karje nu kadje ān vjerā dān minje." 24 Kānd aplikat vrija?" 43 Šimun azās: "Gāndjesk alu āla karje maj učenikurlje alu Ivan, Isusu ančiput s rubjaskā alu mult oprostit datorja." Azās Isusu: "Binje azās." 44 multā lumje d Ivan. Jel azās: "Asplikat ān lok undje Atunča Isusu sa okrinit la mujarje š zāče alu Šimun: nuje nimika. D karje om asplikat ānklo s vidjēc? Dal "Vjež p asta mujarje? Jo auntrat ān kasā ata, ali tu nu asplikat s vidjēc p njeko karje kašā trstika karje vāntu maj dat apā s spāl pičuarilje, a ja aplāns š lakrmilje ulījgāna? Nu! Nas pljikat aja s vidjēc. 25 Ili asplikat s alu je akāzut p pičuarje a ja lja asplat š ku pāru mi vidjēc p omu karje māndru ānbrākat? Nu! K lumja lja frikat. 45 Nu maj dučukit ku poljubacu, a ja, d karje aduce māndrje cualje š trijaštie ān bugacije s kānd jo amunrat na prestanit s m surutje pičuarilje. nalazaštie ān palače alu caruluj. 26 Asplikat s vidjēc 46 Tu nu maj uns kapu ku ulja, a ja ku skumpā ulje p proroku? Da! Jel je maj marje prorok. 27 Ivan je karje miruasā auns pičuarilje. 47 Dāče gāndješt k āla d karje je skris ān Svāntā pismā: 'Jakā, trimjet ja apokazāt atāta d marje ljubav? C zāk istinā: aja p omu karje duče vorba amja s pljače la intja ata s je daja če grešala alu je, š akā lja fost multā, afost pripremjaskā drum d tinje.' 28 Punjec binje urjajke: d 48 Atunča alu mujarje Ivan. A ipak, ān cara alu Dimizov, āla karje je maj azās: "Zaista, grešala ata cam oprostit." 49 Ālja karje mik je maj marje d jel." 29 Tuatā lumja karje apus afost ānklo ančiput āntri jej s rubjaskā: "Činje je āsta urjajke la Isusu, čak Š carinikurlje, več askultat poruka Š grešala s oprostjaskā?" 50 A jel zāče alu mujarje: alu Ivan š p jej jel lja bātjazit. Atunča, kānd jej auzāt "Daja čaj krizut, tu ta spasāt! S c dja Dimizov mir ce Isusu azās, sa složāt k Dimizov zaista atrimjes p pānd plječ!"

Ivan s kjamje p narodu s s pokajaskā. 30 Naprotiv, farizej ū učitelji alu zakonu alu Mojsije aodbit planu alu Dimizov d jej daja ča odbit s lji bātjazā Ivan. 31 Isusu azās: "A ku činje s lji usporidjesk p lumja ān asta vrijamje? P činje samānā? 32 Jej je kašā kupi karje šadje la tržnicā š unu p alt s strigā: 'Noj amkāntat vuavā vjasāl kāntič š voj na žukat! Noj amkāntat vuavā tužne kāntič a voj na plāns!' 33 K,

**8** Majdatā d aja Isusu pljika p trgorj š p saturj s rubjaskā Bunā vorbā d cara alu Dimizov. Afost ku Isusu duavāsprāce apostolurj ū ū njeke mujer karje Isusu lja likujić dāla sufljeti alji rov ū dāla bualā. Alja mujer afost Marija karje afost d trg Magdala, dān karje Isusu aputirit šaptje sufljeti alji rov, 3 Ivana, karje afost mujarja alu Kuza karje irja upravitelju ān



Isusu pljika la Jair, mulc lumja I pindja dăpă pistot. **43** **10** Kănd apostoli sa tors āndrăt undje irja Isusu, jej Āntră lumje irja mujerj karje duavăsprjače d aj krvarya, arubit aluj tot ča fukut. Atunča Isusu lja dus ku jel š š potrošăt tot ča vut p doktorjamje, ali nimilja na putut aplikat s fije sāngur upruapje d trg karje sa kimat s ju likujaskă. **44** Avinjut d drăt š apus măna p rubu Betsaida. **11** Mulc lumje asaznajit aja š aplikat dăpă alu cuala alu Isusulju š odma aprestanit s krvjaskă. Isusu. Isusu lja primit š rubja Bună vorbă d cara alu **45** Antribat Isusu: "Činje apus măna p minje?" Š pănd Dimizov š likuja p toc karje trjebe s likujaskă. **12** toc azăs: "Nu jo", Petar azăs: "Gospodarulje, multă Pănd akăzut nuaptja, avinjut duavăsprjače apostolur lumje t pindje š t strănde!" **46** A Isusu azăs: "Njeko la Isusu š ja zăs: "Las p lumja s pljače p saturj š p namjerno apus măna p minje. Amositit k săla aiăsăt okolică s găsaskă mănkărje š undje s s kulčje daja če d minje." **47** Kănd mujaraja saznađit k nu puatje iștjem aiăca undje nuje nimika." **13** A Isusu zăcē: "Voj askundă k ja apus măna p Isusu, atrimurat d frikă lji nahranic." A jej zăcē: "Avjem samo činč mălajur š akăzut la intja alu Isusulju š la intja alu tot narodu š lja doj pještj. Dali s plijkăm š s kumprăm mănkărje d tot zăs dăce apus măna p Isusu š kum odma sa likujit. narodu?" **14** A lja fost njeđe činč mij d vujniči. Isusu p **48** A Isusu alu je azăs: "Fata amja, tu ta likujit daja ča aja azăs alu učenikurj aluj: "Zăćec alu lumjej s šagă križut. S c dja Dimizov mir pănd plječ!" **49** Kănd Isusu ān grupje njeđe činzăc." **15** Š učenikurje afukut aša š još arubit alu mujaraja, avinjut njeko d kasă alu Jair lumja ašăzut. **16** Isusu alat činč mălajurj š doj pještj, poruka: "Camurit fata. Nu maj muča učitelju više." sa ujtat ań čerj, š azahvalijit alu Dimizov d mănkărje **50** Auzăt Isusu š azăs alu Jair: "Na vja frikă! Samo š arupt mălaju š adat mălaju š pjaštje la učenikurj krijadje š ja osă fije binje!" **51** Kănd Isusu avinjut ań s podiljaskă alu lumjej. **17** Toc avut s mălänče kăt kasă alu Jair, Isusu adopustit samo alu Petar, alu god aputut. Š još duavăsprjače d korpej sa nakupit Ivan, š alu Jakov, š alu tatără š alu mamăj alu fataja s d ostattkurj d mălaj š d pještj. **18** Maj ănklo, Isusu utrje ku jel. **52** Š toc karje već irja ań kasă plăndă aplikat dăpartje dăla lumje s s ruadje s učenikurje š tuguja dăpă ja. Isusu lja zăs: "Nu plăndec! Nuje aluj aplikat ku jel. Kănd Isusu aprestanit s s ruadje muartă, njego s kulkă!" **53** Atunča toc ančiput s s lja tribat: "Če rubjaštje lumja činje sănt jo?" **19** Jej ljađe d jel daja ča štijut k je muartă. **54** Isusu alato d aodgovorit: "Mulc inş zăcē k ješt Ivan karje bătiază, măna š astrigat: "Kupilulje, skual!" **55** Š sufljetu sa alcă zăcē k ješt Ilijă, š alcă njeki zăcē jar k ješt unu d tors š odma sa skulat. Isusu azăs s ji dja s mălänče. prorokurje karje majdată atrijit š sa tors dăla morc." **56** Roditelji alu je irja začudic, a Isusu ja naredit s nu **20** A atunča Isusu azăs alu učenikurje aluj: "A voj, če zăćec činje sănt jo?" Petar zăcē: "Tu ješt Kristu, spasitelju karje Dimizov atrimjes!" **21** A Isusu lja zapovijedit s nu zăkă alu nimilja. **22** Azăs: "Jo, Bijatu alu Omuluj, mora mult s patjesk. Vodilje alu židovilor, glavni popurlje, š učitelji d zakonu alu Mojsije mora s m odbacaskă. Mora s m umuară š aldă trje zălige jo mora s fiuv adrikit dăla morc." **23** Atunča Isusu azăs alu lumjej: "Akă njeko vrja s fije učeniku alu miov mora s s odriknjaskă sāngur d jel, š tuată zuva s ja kruča aluj š s sljedjaskă p minje. **24** K činje god vrja životu aluj s spasaskă, osă I pjargă; a činje god izgubjaštje životu aluj d minje, osă I spasaskă. **25** Če koristijaštje alu omuluj akă dobidjaštje tot pământu, ali pjardje sāngur p jel? **26** Činje god arje rušunje d minje š d vorbilje alji mijalje, jo, Bijatu alu Omuluj, isto aša š d jel osă am rušunje kănd jo vinja ku slava amja š ku slava alu Tatimjov š ku slava alu anđelilor alu svânt. **27** Punjec urjajke k istina je: njeki dăla voj karje aiăca stăc nusă muară pănd nu vjadje cara alu Dimizov." **28** Otprilike opt zălige dăpă aja če lja zăs aja, adus Isusu ku jel p Petar, p Ivan š p Jakov š aplikat p djal s s ruadje. **29** Š pănd Isusu s ruga, lica aluj sa promjenit, a cuijljile ja sjajit čisto albă. **30** Dăturdata,

doj omurj sa pojavit š arubit ku Isusu. Člja afost voj, jel atunča lukrjază ku voj!" 51 Känd s približa Mojsije š proroku Iliju. 31 Sa pojavit an marje sjaj š vrijamja s ja Dimizov p Isusu an čerj, Isusu aodlučit k arubit ku Isusu d išjala aluj d pāmāntusta, karje Isusu avinjvit vrijamja s pljače an Jeruzalem, 52 š atunča uskoro osă fakă an Jeruzalem s ispunjaská voja alu atrimjes p glasnici la intja aluj. Glasnici aplijkat š Dimizov. 32 Pānd Isusu s ruga, Petar š jej karje afost auntrat an sat an regija Samarija s ji priprenjaská če ku jel lja pukat somnu. Känd sa skulat, avizut marje ji triebje. 53 A ānklo lumja na vurut s I primjaská daja luminä karje vinje dāla Isusu š doj omurj karje astat če pljika an Jeruzalem. 54 Känd učenikurlje Jakov š pānglä jel. 33 Pānd Mojsije š Ilijia sa sprimit s pljače Ivan auzät k lumja an Samarija na primit p Isusu, jej dāla Isusu, Petar azás alu Isusuluj, ali nič jel na štijut azás: "Domnulje, vrjaj s zapovidim s lja pringă foku če rubjaštje: "Gospodarulje, binje je če ištjem aiča ku dān čerj?" 55 A Isusu sa okrinit š lja ukorit p Jakov š voj. Fičem trje kolibje: una cije, una alu Mojsije, š una p Ivan s nu fakă aja. 56 Atunča Isusu š učenikurlje alu Ilijie." 34 Pānd Petar aja arubit, sa pojavit oblaku, aluj aplijkat an altu sat. 57 Pānd jej još pljika p drum, lja prekrijit š alor irja frikă. 35 Dimizov lja rubit dān njeko azás alu Isusuluj: "Pljek dāpă tinje undje god oblak: "Asta je Bijatu alu mјov karje jo lam kuljes s fije tu plječ." 58 Isusu ja zás: "Lisica arje jamă š puji caru! P jel skultac!" 36 Š känd jej auzät glasu, avizut arje kujb, a jo, Bijatu alu Omuluj, nam lok alu mјov d samo p Isusu. Jej atikut an zuviljalja š alu nimilja na kulkat." 59 Atunča Isusu azás alu altuluj: "Vină dāpă rubit d aja če jej avizut. 37 Känd alta zuvă sa dat minje!" A jel azás: "Domnulje, lasāmä majdatā s pljek an zos dāpă djal, multje lumje karje irja ačija avinjvit s āngrop p tatimjov." 60 Isusu ja zás: "Las p morcă s la Isusu. 38 Dāturdatā, njeki om ānträ multje lumje gruapje p alor morcă, a tu fuđ š rubjaštje alu acilcor astrigat š sa rugat mult d jel: "Učiteljulje, ujtite la Bună vorbă d cara alu Dimizov." 61 Š još njeko záče: bijatu alu mјov, k jel je jedini kupil alu mјov. 39 Jakă, "Domnulje, viuv dāpă tinje, ali dopustjaštjem majdatā sufljet alu rov mult vorj i lukă š dāturdatā jel ančapje s m oprostijesku ku ukucanju mjej." 62 Isusu ja zás: s cäpje. La runkă an grčurj š ji pljika pjena p gură. Š "Akă ančepj s orještj ravno, a t ujc dāpă tinje, tu nu poc s služaštj an cara alu Dimizov."

**10** Domnu Isusu dāpă aja akuljes ānträ jej šaptjezăč  
 š doj alcă učenikurj š atrimjes kătă doj s pljače la intja aluj an tot trgu š an tot loku undje Isusu atribut s pljače. 2 Känd sa sprimit s pljače lja zás: "Berba je marje, ali radnič jaštje uncără. Berba pripadnjaštje alu Domnuluj, daja rugăcăvă la jel s trimjată još maj mult radnič an berbă. 3 Ančipjec akuma, ali păzăcăvă k trimjet p voj kašă p vojilje ānträ lumje karje kašă lupurj. 4 Nu dućec ku voj nič banj, nič tašna, nič alje sandalje. Nu stać p drum ku lumja s nu pridjec vrijamja. 5 Ān tuată kasa an karje unträc s prenočić ānklo, majdatā záčec: 'S dja Dimizov miru alu toc an asta kasă!' 6 Akă an aja kasă jaštje omu karje vrja miru ku Dimizov, jel osă abjje miru ku karje voj la blagoslovit. Akă ānklo nuje om karje vrja miru ku Dimizov, jel nusă primjaská āla miru ku karje voj la blagoslovit. 7 Nu vu preselic d kasă an kasă! Boravic an aja kasă pānd fic an trgula š nu fic rušanoši s mānkac š s bjec aja če vu dă, k kum záčem: Radniku azaslužat plata aluj. 8 Ali an tot trgu an karje unträc š ānklo vu primjaštje fic zadovoljni ku aja če god vu dă s mānkac. 9 Likujic ānklo p lumja karje bulnavj š záčec alor: 'Asta arată k cara alu Dimizov avinjvit la voj!' 10 Ali an tot trgu an karje unträc š ānklo nu vu primjaštje, išać la ulicilje aluj š záčec: 11 'Čak frikäm š prašana d trgu alu vostru karje sa ljjipit p

pičuarje alu anuaštrje s vu upozorim p kazna alu ku tot sufjetu alu tov š ku tuatā snaga ata š ku tuatje Dimizov! Ali štijec k avinjitu cara alu Dimizov! **12** Vu mincile alji tjalje' š 'vrja p bližnji alu tov kum vrjaj zák: Kánd vinja vrijamja d sud osä fije majušurge sängur p tinje." **28** Isusu ja zás: "Binje ajzás. Fäj aša š alu lumjej ruavā dän trg Sodoma njego alu lumjej osä primješt vječni život." **29** Ali omu avrut s s spalje, dän trgula!" **13** Isusu azás: "Grjev vuavä, lumjo ān š aša jel āntrijabä p Isusu: "D činje rubjašte känd trg Korozain! Grjev vuavä, lumjo ān trg Betsaida! zakonu zäche 'bližnji alu mijov?" **30** Isusu aodgovorit Aká njeko afukut čudurj ānträ lumje poganä ān trg ku asta vorbä: "Njeki om putuju dän Jeruzalem ān trg Tir š ān trg Sidon karje jo afukut ānträ voj, jej već Jerihon š la napadnit färäčoši š alat tot däpä jel, la d känd s okrinja däla rov. Adućja cualje hrapave š butut š aplifikat. Š p omula alåsat s zakä skoro mort. šidja ān činuš s pokazaskä žalostu. **14** Daja osä fije majušurge ān zuvā d sud alu lumje ān Tir š ān Sidon njego vuavä ān Korozain š Betsaida! **15** A voi, lumjo **31** Trjače p drumula slučajno popa alu židovilor. Känd maj däpartje. **32** Isto aša pänglä lokula avinjitu atunča vu slabudjec ānklo undje loku d kaznit." (**Hadës g86**) d regija Samarija trjače p drumula. Känd avizut p **16** Atunča azás alu šaptjezäč š doj učenikurj: "Känd omula, ja fost žau d jel. **34** Avinjitu la upruapje d jel, njeko punje urjajke la voi, aja je kašä kum punje ja spälat räžnilje ku ulje š ku vinu š ja ānviljat ku urjajke la minje. Š känd odbacašte p voj aja je kašä trijanca. La drikat atunča p magarac aluj š la dus ān kum odbacašte p minje. A känd njeko odbacašte p **35** minje aja je kašä kum odbacašte p Dimizov karje ma Mänje zuvä jel adat duavä kovanic d arđint alu gazzäj trimjes." **17** Känd sa tors šaptjezäč š doj d učenikurj alu gostijonäj, š ja zás: 'Brinjaštitje d jel š akä maj mult la Isusu, ku drag azás: "Domnulje, čak š sufjeti alji antrijatje p magarac aluj š la dus ān kum odbacašte p **36** A Isusu rovj askultä känd lji zapovidim ān lumje alu tov." **18** A antribat p učitelju d zakon alu Mojsije: "Če gändješt? Isusu lja zás: "Štiuv, k amvizut p Sotona kum akázut Karje d äštja trje alu omuluj sa pokazäť k je bližnji alu d čerj ka sklipjala. **19** Vidjec, jo amdat vuavä tuatä omula karje la napadnit färäčoši?" **37** Azás učitelju d sälja š autoritetu p Sotona, dušmanu alu Dimizov, s **38** naudjaskä. **20** Ali nu vu radujic samo daja če p voj Pänd Isusu š učenikurje aluj nastavja s putujaskä sufjeti alji rovj askultä, njego maj mult radujicävä daja kätri Jeruzalem, auntrat ān unu sat. Ačija afost njeka če Dimizov askris lumilje alji voštri p popis ān čerj." **39** Avut sorä karje s kima Marta. La primit ān kasa alu je. **21** Atunča Sufjetu alu Sväntulj aispunit p Isusu ku **40** A Marta afost radostu š Isusu azás alu Dimizov: "T slavjesk, Tato, tu änväca, Marija šidja š punja urjajke. **41** Ali Domnu Isusu ja zás: "Draga karje vladješt ku čerju š ku pämäntu, čaj skuns istina mult zabrinutä k mora s pripremjakä tuatä mänkarja, d cara ata däla lumje karje gändjästje k je mudri š pa ja avinjitu s s žaljaskä: "Domnulje, nu c brigä če mintoši š če pokazäštje aja alu lumje karje kašä kupi sorimja ma läsat sängurä s lukrjez tot lukru? Zi alu karje vriaj s änvacä. Da, Tato, cije s svidašte s fač je s m ažutje!" **22** Atunča Isusu azás: "Tata alu mijov ma dat Marta! Nu trjebje s t brinješt š t uz nemirješt d aja če tot če jel arje. Samo Tata binje kunuašte činje sänt gändješt k trjebje. **42** A una stvar karje trjebje s puj jo, Bijatu aluj, š samo jo, Bijatu aluj, š älja alu činje jo urjajke la vorba amja. Marija aja ashvatit, š aja nusä odlučjesk s l otkrijes, binje kunuašte činje je Tata."

**23** Maj ānklo, känd afost sängur ku učenikurje aluj, š ja azás: "Nurukoši älja karje vjadje aja če vidjec voj. **24** K istina je, mulc prorokurj š carurj avrut s vjadä aja če voj vidjec, ali na vizut; avrut s audä aja če voj audjec, ali na uzät." **25** Udatä känd Isusu änväca, njeki učitelj alu zakonu alu Mojsije sa skulat š antribat p Isusu s l iskušaskä: "Učiteljulje, če trjebje s fak s primjesek vječni život ku Dimizov?" (**aiōnios g166**) **26** A Isusu ja zás: "Če skrije ān zakonu alu Mojsije? Če tu razumejšti če zäche?" **27** Omu azás: "Zakonu zäche: "Vrja p Domnu, Dimizov alu tov, ku tuatä inima ata š

ku rugala, avinjitu la jel unu d učenikurj š azás: "Domnulje, änväca p noj s njí rugäm kum Ivan karje bätjazä anväcat p učenikurje aluj." **2** Isusu lja zás: "Känd rugäc, zäche: "Tato ān čerj, s s štujaskä lumilje alu tov asvänt. Aduj cara ata p tot pämäntu. **3** Adä nuavä mänkarje karje trjebje tuatä zuva **4** š oprostjašte anuasträ grešala, k š noj oprostim alu älja karje grešašte päntruv noj. Nu da s kidjem ān kušnje." **5** Atunča Isusu azás alu učenikurje aluj:



41 Nu fic lakumj, već däc däla inimä alu lumje karje tot čije skuns osă fije otkrivit š tot čije tajna osă sa narje. Akă ištjec aša, osă fic čist la intja alu Dimizov audă pänglă toc. 3 Da, än zuvaja če god njeko azäs dän nontru š da far. 42 Grhev vuavă, farizeji! Voj däc än tamă osă saudă la lumină š tot če njeko ašapit alu Dimizov zjače posto čak š d začinurj š d biljke än sobă kisă osă razglosašte p krov s audă toc! 4 alji voštrje, ali nu vu ponašac pravedno nit vrjec p Ortači ajmje, punjec binje urjaké. Na vjec frikă d Dimizov. Asta atribut s fićec, ali s nu zanemarujući altje lumje. Jej puatje s umara samo tjela, ali däpä aja stvarurj karje Dimizov azapovjedit. 43 Grhev vuavă, farizeji! Vrjec s šidjec p počasne lokurj än sinagogje š vuavă nu puatje nimika maj rov s fakă! 5 Njego osă vriječ k p voj lumja pozdravljašte ku marje poštujal p vu pokazaskă d činje trjebe sa vjec frikă: avjec frikă d ulic. 44 Grhev vuavă! Voj ištjec kaša pämäntu karje Dimizov karje p voj puatje s vu muarje, š atunča p narje spomenik karje nu arată k änzos s nalazašte g1067) 6 Voj štijic k cinc vrabacurj s vindje samo d doj märmäntje. Pa lumja umblä p äştja märmäntje, ali nu novičurj. Ali Dimizov nu mutiš p ničunu d jej. 7 Voj štije, š atunča je nečisti la intja alu Dimizov." 45 Atunča štijic k aluj vridic maj mult njego multje vrabacurj, unu učitelj ali zakonu alu Mojsije ja zäs: "Učiteljulje, Dimizov štije čak š kät avjec pär p kap. Daja na vjec kum aša rubješ š p noj ku aja nji uvridješti!" 46 frikă! 8 Istina je, tot äla karje aiča p pämänt la intja Isusu ja zäs: "Grhev š vuavă, učitelji ali zakonu alu alu lumje priznašte k mijе pripadnjašte, š d jel jo, Mojsije! Voj punjec teretu p lumje karje je grhev š Bijatu alu Omulu, la intja alu andešilor alu Dimizov jej nu puatje s la dukă, a nič dajštu nu vrjec s I osă priznajesk k jel pripadnjašte mijе. 9 Tot äla karje pomaknic s jažutac s adukä äla teret. 47 Grhev vuavă! aiča p pämänt la intja alu lumje s odriknješte k mijе Voj adrikāc spomenikurje alu prorokular, a voj ištjec pripadnjašte, osă m odriknjesk la intja alu andešilor isti kaša sämänca avuasträ karje d mult lja umurăt. alu Dimizov k jel pripadnjašte mijе. 10 Ipak tot äla 48 Aša k umjesto s lji osudic, voj aja potvrdic šslažac karje rubjašte päntruv minje, Bijatu alu Omulu, puatje ku sämänca avuasträ. Jej lja umurăt, a voj lji drikāc s oprostjaskă. A alu äla karje uvridjašte p Suflietu alu spomenikurje! 49 Voj ištjec kaša pratiliže alji voštri. Sväntuluj nusă oprostjaskă. 11 Känd jej aduče p voj Dimizov än mudrostu aluj majdată aštijut k osă fićec la sud än sinagogă, la intja alu vladaruluj š la vlast, ištje stvarurj. Jel azäs: 'Osă trimjet la jej p prorokurje nu vu sikiric če s zäčec vuavă än obrană 12 daja če š p apostoli, a jej p njeki d jej osă muarje, a p alcă p voj Suflietu alu Sväntuluj än äla tren osă änvacă osă putirjaskă.' 50 Daja Dimizov ku prava aluj osă če s zäčec." 13 Unu om dän atäta lumje azäs alu smatrjaskă k je dävină lumja än asta vrijamje d tuată Isusulj: "Učiteljulje, zi alu fratimjov s podiljaskă ku muartje alu prorokurju karje lumja lja umurăt d känd minje imanja karje adobidit če tatimjov nja läsat." 14 je pämäntu. 51 Dimizov osă lji osudjaskă d muartje Isusu ja zäs: "Omulje, činje p minje ma pus s sudjesk alu tot proroku, däla Abel pänla Zaharija, p karje la š s podiljekš änträ voj?" 15 Atunča azäs alu toc: umurăt än Hram änträ svetište š žrtvenik. Istina je, "Päzäčavă š nu dopustic alu bilo d karje lakumije s Dimizov osă lji kaznjaskă p lumja än asta vrijamje! utra än inima avuasträ, k život nu s sastajašte än aja 52 Grhev vuavă, učitelji ali zakonu alu Mojsije! Voj če posjeduješti." 16 Atunča Isusu arubit asta vorbă: ištjec kaša omu karje askuns klujuću alu ušaj d cara "Alu unu bogataš binje arodit pämäntu. 17 Bogataš alu Dimizov. Sängurj nu unträc än cara alu Dimizov agändit: 'Nu štiv. če s fak daja če nam nič u lok atäta š nu däc nič alu älja karje kată s untrje.' 53 Känd d marje s sprimjesk tot če ma rodit.' 18 Atunča azäs: Isusu apilikat dän kasă alu farizej, učitelji d zakonu 'Štiv! Dubor p skladištilje abätrnje š osă fak maj alu Mojsije š farizeji ančiput ku nikizišala s navaljaskă p marje š anklo osă puj š gruvu š tuată imovina amja.' jel š azahrtjevit s odgovorjaskă p multă vorbje. 54 Jej 19 Atunča osă zäk sängur mijе: 'Jakă, am än skladištie pokuša s la puče än zamk än nješto če aputja s zalih d još multje aj. Akuma m odmurjesk, mäлank, zäk s I puatje s l optužaskă.

**12** Maj mult š maj mult lumje anastavit s vije la Isusu. Lja fost atäta k gaza unij pisti alc. Maj dată njego če osă rubjaskă alu lumjej, Isusu arubit alu učenikurje aluj: "Päzäčavă d farizeji. Ku duavje trije fälč jaštje š utjecaju alor s proširjašte änträ lumje kaša germa karje s proširjašte än mälaj. Päzäčavă s nu fic kaša jej ku trije fälč. 2 Vinje vrijamja känd





p jel osā vije s c zākā: 'Skual š las loku alu omusta!' sagradještj kulā, nusā šāz prvo š s procinještj kāt Atunča mora s t skolj š s plječ la zadnji lok š osā fi kuštaštie s vjadā arje dāstul banj s u završaskā? sramotit. 10 Kānd t njeko kjamā nu la maj bun lok la 29 Inače možda osā c nistanjaskā banj dāpā aja če gozbā, njego ja zadnji lok. Atunča kānd āla karje ta završaštj samo temelju, a atunča toc karje aja vjadje kimat t vidja, osā vije s c zākā cije: 'Ortakulje, vinā š osā rādā d tinje. 30 Osā zākā: 'Āsta om ančiput s šāz la maj bun lok.' Aša osā primještj čast la tuatā gradjaskā, a na putut s završaskā' 31 Isto aša, dal lumja karje je la gozbā. 11 Činje p jel sāngur adriča, vrja bilo karje car s krinjaskā ān rat ku altu car, akā osā fije ponizāt, a āla karje sāngur p jel ponizašte na gāndit dal puatje s pobidjaskā? Dal prvo nusā s osā fije adrikat." 12 Atunča Isusu azās alu farizeju sastajaskā ku savjetnici aluj š s rubjaskā ku jel dal p karje la kimat: "Kānd kjem p gostjamja la ručak puatje ku aluj zjače mij d vuastje s savladjaskā p āla ili la vičerā, nu kima samo p ortači alji tej, p fracā, karje p jel vinje ku duavāzāč mij d vuastje? 32 A akā p familija nič komšiji alji bugac, k š jej p tinje osā shvatjaštie k nusā puatā s pobidjaskā p altu car, osā kjamā š aša c āntuarcje zajamu. 13 Njego kānd fač trimjatā p poslanikurje la dušmanu aluj pānd je još gozbā kjamā š p lumja karje je sārač, invalidj, p ālja maj dāpartje. Osā āntrjabje p altu car če vrja dāla karje nu puatje s umblje š p lumja vuarbā 14 karje jel s puatā s fije miru āntrā jej. 33 Isto aša, gāndic nu puatje s t kjamje la gozbā s c āntuarkā zajamu. d cjenā s m sljedic. Nimilja dāla voj nu puatje s fije Atunča osā fi zaista blagoslovit, k Dimizov osā c učeniku alu mijov, akā nu lasā tot če arje. 34 Ālja karje āntuarkā zajamu, la zuvā karje vinje s uskrisnjaskā je uistinu učenikurje alji mjej je kašā sarja. Sarja je toc pravedni lumje dāla morc." 15 Kānd unu dāla bunā, ali akā apurdut okusu, če osā fač jar s fije alcā gostjamje karje afost la astal ku Isusu auzāt bunā? 35 Sarja karje apurdut okusu aluj s izbacaštie. kum Isusu asta arubit, jel azās: "Blago alu tot āla Aja nuje bun d pāmānt, a nuje bun čak š d hrpā d karje osā mālānčj la gozbā ān cara alu Dimizov!" 16 biljigarj. Toc činje arje urjekj s audā, trjebje s puje Isusu ja zās: "Njeki om afukut marje gozbā š akimat p urjajke š s razumjaskā!"

mulc lumje. 17 Kānd vičera afost sprimitāt, atrimjes p argatu aluj s zākā alu gostjamje p karje akimat: 'Tot je gata. Vinjic!' 18 Ali tot āla ančiput s zākā k nu puatje s vije. Unu azās alu argatuluj: 'Amkumprat njeka njivā š mora s pljek jar s m ujt. Mārog d tinje, oprostjaštem.' 19 Altu azās alu argatuluj: 'Amkumprat činč parur d volurj š pljek s vjed kum orjaštie. Mārog d tinje, oprostjaštem.' 20 Aldā trje azās alu argatuluj: 'Akuma ma surat, š daja nu pot s viuv.' 21 Argatu sa tors š arubit alu gospodaru aluj aja če jej azās. Gospodaru p aja sa nikāžat š azās alu argatuluj: 'Fuđ odma p lardj š p uskje ulic ān tot trgu š duj aiča p sārači š p invalidj, p lumja vuarbā, š p ālja karje nu puatje s umblje.' 22 Kānd aša afukut, argatu azās: 'Gospodarulje, amfukut aja če zapovjedit tu š jaštiejoš lok.' 23 Azās gospodaru alu argatu aluj: 'Fuđ afar dān trg š katā p drumurj š p stazie š natirjaštilje s vije s m napunjaskā kasa. 24 Istina je ničunu d ālja prvi p karje akimat nusā mālānč nimika d gozba amja!' 25 Pānd Isusu anastavit drumu aluj ān Jeruzalem, la sljedit jako multā lumje. Isusu sa okrinit š azās alor: 26 "Akā njeko vrja s m sljedjaskā, nu puatje s fije učeniku alu mijov akā vrja bilo p činje maj mult njego p minje. Ān usporedbā ku ljubavu aluj kātri minje, jel mora s mrzaskā š p tatusov, p mumusa, p mujarja, p kupi, š p fracā, p surorilje, čak š p životu aluj. 27 Činje nu ja kruča aluj š nu pljakač dāpā minje, nu puatje s fije učeniku alu mijov. 28 Akā njeko dāla voj vrja s

**15** Zuviljaštja mulc carinikurj š alcā grešnikurj vinje la Isusu kum apunja urjajke la ānvācala aluj. 2 Daja farizej š učitelji d zakonu alu Mojsije prigovorja: "Isusu s družaštie ku grešnikurje! Čak š mālānčku ku jej!" 3 Isusu d aja arubit asta vorbā: 4 "Akā njeko dāla voj arje usutā d voj š pjardje una dāla vuaje, če osā fakā? Dal nu lasā nuavāzāč š nuavā p pjanā š s pljāče s ukatje š p aja una karje apurduto pānd nu ugāsaštie? 5 Sigurno! Š kānd ugāsaštie, upunje p umirje tot vjasāl 6 š aduč akas. Atunča kjamā p ortači š p komšiji š lji zāče: 'Veseljcāvā ku minje! Angāsāt p vuaja karje sa purdut!' 7 Istina je k p čerj isto s fije maj mult radost d unu grešnik karje s okrinjaštie dāla grešālā njego d nuavāzāč š nuavā lumje karje je pravedni š več sa okrinit la Dimizov." 8 Atunča Isusu azās: "Takoder, akā njeka mujarje arje zjače kovanic d arđint š una pjardje, če osā fakā? Dal nu prindje lampa, s mātārā kasa š s ukatje binje? 9 Sigurno! Š kānd ugāsaštie, kjamā p prijateljicilje š p komšinicilje š zāče: 'Veseljcāvā ku minje! Angāsāt banji karje apurdut!' 10 Istina je, isto aša, Dimizov š anđelurlje aluj s radujaštie d unu grešnik karje s okrinjaštie la Dimizov." 11 Atunča Isusu arubit asta vorbā: "Afost unu om karje avut doj fičorj. 12 Fičoru alu tānār azās alu tatusov: 'Tato, vrjauv talu alu mijov d imanja ata akuma majdatā če osā morj.' Aša tata apodjelit imanja, a alu maj tānār fičor adat talu aluj. 13 Kānd

atrikut duavā trije zālje fičoru alu tānār avindut tot, aluj š ja zās: 'Kum aputut aja s mi fač? Nu poc apljikat dān kasā, š apljikat dāpartje ān alta državā više s upravlještj ku bugacija amja. Pripremaštje š ānklo atrijit frzdā minc š rasipja tuatje banji p jel. papirulje ān karje skrij tuatā imanja amja š činje če 14 Kānd apotrošāt tuatje banji aluj, ān pāmāntula dugujaštje.' 3 Upravitelju p aja azās sāngur aluj: karje irja afost marje fuamje š na vut če s mālānčje. 'Gospodaru osā m lasā. Kum akuma osā priživjesk? 15 Aša apljikat š sa zaposlit la unu om karje afost Nu sānt capān s surp, š m rušānje s prosāsk.' 4 Štiuv stanovniku alu pāmāntula p karje atrimjes ān pijanā s če osā fak kānd gospodaru m lāsa, osā fak aša k pāzaskā porči. 16 Jel afost atāta flāmānd k avrut čak lumja osā m primjaskā ān kasā alor š s pobrinjaskā d s mālānčje mānkarja ku karje s rānjaštje porči, ali minje. 5 Atunča akimat unu kāti unu p dužnikurlje nimirja nu ja dat. 17 Kānd fičoru alu tānār napokon alu gospodarulj. P prvi antribat: 'Kāt ješt datorj ashvatit ča fukut, agāndit: Toc radniči karje lukrjazā d alu gospodaru alu mijov?' 6 Dužniku ja zās: 'Usutā tatimjov arje mānkarje maj mult njego čije dosta d d bātojurj d ulje.' Upravitelju ja zās: 'Jakā računu mānkat, a jo aiča mor d fuamje! 18 Māduk da iča, pljek p karje skrije k ajzās k osā platještj usutā. Šāz š la tatimjov š osā ji zāk: 'Tato, ampogrešāt pāntruv majdatā skrije još unu račun. Prominjaštje iznosu Dimizov š pāntruv tinje. 19 Nu sānt više vrjedan s karje duguještj p činzāč.' 7 Atunča upravitelju p altu mikjem bijatu alu tov. Mārog d tinje, primjaštimā s antribat: 'Kāt ješt tu datorj?' Dužniku ja zās: 'Usutā lukrjez la tinje ka radniku alu tov.' 20 Apljikat d lokula d košarje d gruv. Upravitelju ja zās: 'Jakā računu š sa dus la tatusov. Kānd još irja d partje, tatusov la p karje skrije k ajzās k osā platještj usutā. Šāz š vizut sa žalostit, adat fuga la jel, la zagrlit š la surutat. majdatā skrije još unu račun. Prominjaštje iznosu 21 Azās bijatu: 'Tato, ampogrešāt pāntruv Dimizov š karje duguještj p optzāč.' 8 Kānd gospodaru auzāt pāntruv tinje! Nu sānt više vrjedan s mikjem bijatu alu tov.' 22 Ali tata azās alu argacā aluj: 'Majdatā dučec aljina, aja karje maj māndrā, š l brkācālej! Punjec aluj injelu p mānā š sandaljlje p pičuarje!' 23 Š dučec maj bun māj. Tājecālāj s priedim gozbā š s nji veselim. 24 Daja če āsta bijatu alu mijov irja mort, a akuma je viuv! Irja purdut, a akuma je gāsāt!' 9 Ančiput s s veseljaskā. 25 D vrijamaja fičoru maj bātārn alukrizat ān polje. Kānd sa tors dān polje š avinjut aupruapje la kasā, auzāt k nontru kāntā š žuakā. 26 Akimat la jel p unu d argat s āntrjabje če s dogodaštje aja. 27 Argatu ja zās: 'C sa tors fratutov. Tatutov adat s tijem maj ān maj marj stvarurj, a činje god je nepošten ān mič bun māj s proslavjaskā če nuavā sa tors bijatu viuv š stvarurj, osā fije nepošten š ān maj marj stvarurj. 11 zdravān.' 28 Ali maj bātārn fičor sa nikāžāt š aodbit s mije nikad nu madat čak š krapā d gozba amikā ku Ničunu argat nu puatje s služaskā p doj gospodarurj. ortaci alji mjej, 29 Ali kānd sa tors āsta bijatu alu tov P unu osā mrzaskā, a p altu osā vrja, ili alu unu karje ku prostitutkilje arasipit imanja ata, a tu adat s osā fije vjeran, a p altu osā prezirjaskā. Nu putjec taje maj bun māj š apriridit gozba d jel!' 30 Tatusov ja s služāč š alu Dimizov š alu bugacije." 14 Farizeji, zās: 'Fičoru alu mijov, tu ješt stalno ku minje. Tot če karje avrut banji, la tot asta apus urjajke š sa lījgat am pripadnjaštje cije. 32 Ali trjebe s proslavim š s nji d Isusu. 15 Atunča Isusu Ija zās: "Voj la intja alu radujim daja če āsta fratutov irja mort, a akuma je lumjej fičec k ištjec pravedni, ali Dimizov kunaštje inimilje alji vuaštrje. Aja če lumja smatrjaštje k je bun, aja Dimizov smatrjaštje k nu vridjāštje nimika."

16 "Pānla vrijamaja kānd avinjut Ivan karje bātārzā, Dimizov arātāt planu aluj pisti Zakonu alu Mojsije š knjigilje karje prorokurlje askris. Da tunča noj rubim Būnā vorbā d cara alu Dimizov š nagovorim tuatā lumje s untrje ān jel. 17 Tot čije skris ān Zakon osā

**16** Isusu arubit alu učenikulor asta vorbā: "Afost unu om karje irja bugat š avut om karje upravlja ku bugacija aluj. Una zuvā njeko azās alu bogatašulju kum upravitelju rasipjaštje imanja aluj. 2 Bogatašu akimat la jel p omula karje upravljaštje ku imanja

s ispunjaskă. Maj ušurje osă nistanjaskă čerju š jartaj!" 5 Atunča apostoli azás alu Domnuluj Isusu: pámäntu njego s nu s ispunjaskă š maj mikă slovă "Ažutanje s kridjem maj mult!" 6 A Domnu Isusu lja d Zakon. 18 Na primjer: činje god s rastavašte d zás: "Aká avjec vjerá atáta pucán kaša sámánca alu mujarje š s suară dápä alta fače preljub, š činje god s goruščică, aputja s záčec alu dudusta: "Skuatitje ku suară dápä mujarje karje irja rastavita fače preljub." korijenu d pámänt š posadjaštitje än apá', š apunja 19 Isusu arubit asta vorbă: "Afost unu bogataš karje s urjake la voj. 7 Záčem k nječo dála voj arje argat ānbrka än skumpje cualje, š tuatá zuva amánkat maj karje lukrjazá än polje ili s brinjašte d voj. Kánd argatu bună mänkarje. 20 A pängl uša aluj azukut sáraku s ántuarče d polje, dali gospodaru iziča: "Viňa akuma, karje sa kimat Lazar, karje afost pljin d čirurj. 21 šáz š mälänkă? Nu ji záče! 8 Umjesto aja, osă zákă Lazar afost atáta flämänd k avrut s mälänče čak š gospodaru aša: "Priredjaštem vičera! Dázbrakite š puškáji karje kádja dápä astal alu bogatašuluj. Još poslužašte p minje ku mänkarja š ku bjarja! A kánd maj rov, vinja känji š lindja čirurlje aluj. 22 Una zuvá jo završa, poc tu s mälänč š s bjaj." 9 Dali gospodaru amurit sáraku š andeli la dus pánla lok d čast pängl dugujašte alu argatuluj s ji zahvaljaská daja ča fukut Abraham. Maj ānklo amurit š bogatašu š la ángrupat. aja če irja azapovjedit aluj? Nu! 10 Aša š voj, kánd 23 Š bogatašu aplikat ānklo undje loku d kaznit. Pánd fičec aja tot če vuavá Dimizov azapovjedit, záčec: s muča, sa ujtat än sus, š avizut d däpartje p Lazar 'Noj ištjem samo argac š nu zasluzäm pohvalje k ku Abraham. (Hadēs g86) 24 Bogatašu astrigat: "Tato samo fičem dužnost alu nostru." 11 Pánd Isusu još Abrahame, smilujašte mitje š trimjatje p Lazar s uvjek pljika kátri Jeruzalem š putuju pängl granică umučaskă vrhu alu dajštiluj än apá š s vije aiča s alu regije Samarije š alu regije Galileje, 12 avinjít m ričaskă ljmiba daja če mult patjesk än fokusta!' pánla njeki sat. Pánd untra än sat, la vizut zjače 25 A Abraham ja zás: "Bijatu alu miov, dátje d gänd k tu ajdobilid bunje stvarurj pánd atrijit p pámänt, astat majdäpartje 13 š ančiput s stridje dán tot glasu: a Lazar rov. Akuma jel aiča utješat, a tu t mučeštj. "Isusulje, gospodarulje, smilujaštitje p noj!" 14 Kánd 26 Osim d aja, änträ noj jašte marje provalije. Člja Isusu lja vizut, lja zás: "Fuđic š pokazacává la popije karje avrja da iča s trjakă la voj nu puatje s fakă aja, s puatje jej s vu pregledjaská!" Pánd aplikat kátri a nič d partja avuastră karje avrja s vije la noj nu popije, sa likujit d gubă. 15 Kánd unu d jej avizut k puatje s trjakă aiča.' 27 Bogatašu ja zás p aja: 'Tato je likujit, sa tors š aslavit p Dimizov p tot glasu. 16 Abraham, am činč frac. Märog d tinje, trimjatáj Akázut la intja alu Isusu: ku fálcí kátri pámänt š atunča p Lazar än kasa alu tatimov s lji opominjaská ja zahvaljít. Afost omula d Samarija. 17 P aja Isusu s nu vije jej än lokusta undje trpjesk marje muká.' antribat p člja karje afost ku jel: "Dali Dimizov na 29 Ali azás Abraham alu bogatašuluj: 'Nu vriauv. likujit p zjače lumje? Undje člja alanc nuvavá?' 18 Kum Fracă alji tej arje p zakonu alu Mojsije š knjigilje karje puatje s fije k omusta karje nuje Židov jedini karje sa prorokurje d mult askris s lji opominjaská. Trjebej alor tors mije š azahvaljít alu Dimizov?" 19 A alu omula s krjadá š s okrinjaskă dála rov!' 30 A bogatašu ja atunča Isusu azás: "Skual š fuđ. Tu taj likujit daja zás: 'Nu vrja, tato Abrahame! Ali aká lji vinja njeko čaj krizut." 20 Än una zuvá farizeji antribat p Isusu: dála morc, osă okrinjašte dála rov.' 31 Ali Abraham azás alu bogatašuluj: 'Aká nu krjadje alu Mojsije š alu prorokurj, nusá s uvirjaskă čak š aká njeko s skuală pátje s predvidjaská kánd vinja cara än znakurj karje promatrašte. 21 Lumja nusá puatá s zákă: 'Jakáláj aiča je!, ili: 'Jatájäj änkle je!' Jaká cara alu Dimizov akuma änträ voj.' 22 Atunča alu učenikurje aluj azás: "Viňe vrijamja kánd s fic žaljnič s vidjec zuva kánd jo, Bijatu alu Omuluj, s m pojavesk, ali nušá putjec. 23 A lumja s vu zákă: 'Jatájäj änkle je', š: 'Jakáláj aiča je!', ali nu däc fuga dápä jej s m kátc. 24 K kum š toc vjadje munja kánd s pojaviašte aša s fije än zuvaja kánd jo, Bijatu alu Omuluj, s m pojavesk. 25 Ali majdatá trjebej mult s trpjesk š lumja än asta vrijamje trjebej s m odbacaská." 26 Š isto aša, kum afost än zuvilje kánd Noa afost viuv š aša osă fije än zuvilje majdatá kánd jo, Bijatu alu Omuluj, osă m pojavesk: 27 Kaša uvjek nastavja s mälänče š

**17** Atunča Isusu azás alu učenikurje aluj: "Lumja sigurno osă fakă stvarurj d karje p alcă navadjašte p grešală. Ali griev alu toc karje natirjašte p njeko altu s grešaskă. 2 Alu omula arfi majbinje njeko s la runče än apá ku marje buluvan pängl gät, njego s navadjaskă p grešală p una dála maj mik om. 3 Pa pázacává če fičec. Aká grešašte još unu dála učeniku alu miov, zí k aja ča fukut k nuje binje š jartaj aká s okrinja dála grešală aluj. 4 Čak š aká d šaptje vorj p zuvá grešašte pántruv tinje š šaptje vorj s ántuarče š priznajašte aja ča fukut k nuje binje,

s bja, s s änsuarje š s miritje, tot pänla zuvă känd än duminikä pustjesk š d tot če stiknjesk zdauv cije Noa auntrat än marje brod. A atunča avinjitet potopu unu tal.' **13** A cariniku astat maj d partie š nu sa š p poc lja uništit karje na fost än marje brod. **28** Š osudit s s utje än čerj. Jel tuguja š s båtja än tjept isto aša kum afost än zuvilje känd Lot afost viuv: š rubja: 'Dimizovljue, smilujaštje mijje karje sánt om lumja än asta regija kaša uvjek nastavlja s mälänče š rov!' **14** Istina je, Dimizov afost zadovoljan ku rugala s bja, s kumprije š s vindă, s obradjaskä pämäntu alu poreznikuluj š da tunča Dimizov la smatrit k je bun š s gradjaskä. **29** Ali än zuvaja känd Lot aísät dän om. Ali p farizeju, Dimizov la smatrit k nuje bun om. K trg Sodoma än karje atrijit, atunča dän čerj foku ku činje p jel sängur adrikä, Dimizov osä I ponizaskä, a buluvanji karje ardje akážut ka pluaja p jej š aumurät činje p jel sängur ponizaštje, Dimizov osä I adrikä.' **15** P tuatä lumja än aja regija. **30** Isto aša osä fije š än Jej duča alu Isusuluj š maj mič kupi s puje mäna p jej š zuvă känd osä m pojavesk jo, Bijatu alu Omuluj. **31** sa rugat s lji blagoslovjaskä Dimizov. Känd učenikurje Činje god än zuvaja p krovu alu kasäj, a stvarulje alor aja opazat, jel lja zabranit s adukä kupi. **16** Ali Isusu je än nontru, s nu s dja än zos än kasä la stvaruj aluj! avruti s vije kupi š zäche: "Lăšac kupi s vije la minje š Činje god s găsaštje än pjană, s nu s äntuarkă ändrat nu lji putiric k cara alu Dimizovluj pripadnjaštje alu s ja stvarulje aluj! **32** Dăćavă d gănd če sa dogodit älja karje kaša kupišta! **17** Istina je zăk vuavă, akă känd mujarja alu Lot sa ujtat ändrat än Sodoma š njeko vrja s primjaskä cara alu Dimizovluj jel mora s apoginjiti! **33** Činje god pokušaštje s păzaskă životu postanjasckă kaša kupilu. Inače nikad nusä untrje än aluj, osä I pjargă, a činje god spremam s lasă životu jel!" **18** Njeki poglavari antrijabă p Isusu: "Učiteljulje aluj, osä I păzaskă. **34** Istina je, än nuaptaja känd osä alu bun, če mora s fakă s primjesk vječni život ku m pojavesk, doj lumje karje s skulkă än isti pat, p Dimizov?" (aiōnios g166) **19** Isusu I antrijabă: "Dăče m unu osä ja, a p altu osä I lasă. **35** Dăla duavă mujer kjem k sánt bun? Bun je samo Dimizov. **20** Zakonu karje zajedno än mlin mačină, p una osä ja, a p alta Mojsije šti: 'Nu fića preljub', 'Nu umura', 'Nu fura', osä I lasă. **37** Učenikurje aluj I antrijabă: "Domnulje, 'Nu optužuju ku minčunurlje', š 'Poštujaštje p tatuot undje asta osä fije?' Isusu lji zäche: "Undje zače lumja š p mumutati!" **21** Omu azäs: "Poštujesk tuatje aštja muartă, anklo s sakupjaštje lešinari."

**18** Isusu rubja alu učenikurje aluj asta vorbă s lji än vacă kum trjebe uvjek s s ruagă š nikad s nu odustanjaskä: z "Irja än njeki trg unu sudac. Nič k irja aluj frikă d Dimizov nič ka marit d lumje. **3** A än trgula irja š njeka udovică karje stalno vinja la jel š s ruga d jel: 'Adām pravdă păńtruv dušmanu alu mijov!' **4** Sudacu d mult na marit d aja, ali napokon agăndit: 'Š akă numi frikă d Dimizov š nu marjesk d lumje, **5** osä dauv pravdă alu asta udovică daja če m stalno zmitjaštje, s nu vije stalno s m dosadjaskă!'" **6** Zäche Domnu Isusu: "Ästa sudac irja nepravedan, ali obratic pažnja p aja če jel ipak aodluciť! **7** Dali nusä dja Dimizov pravdă alu lumja aluj karje akuljes š karje zuva š nuaptja plände la jel? Dali Dimizov osä odgodjaskä s lja žută? **8** Istina je, änprispă Dimizov osä lji dja pravdă. Ali känd jo, Bijatu alu Omuluj, mätork p pämänt, dal osä găsäsk p lumje karje aša krjadje än Dimizov?" **9** Isusu rubja asta vorbă alu lumjej karje s uzdfa än jej k je pravedni, š găndja k je maj bunj d alcă: **10** "Doj lumje avinjitet än Hram s s ruadje. Unu afost farizej karje lumja I poštuja, a altu om irja carinik karje lumja I mrăza. **11** Farizeju astat š sa rugat d jel: 'Dimizovljue, fala cije če nu sánt kaša alcă lumje: lopovj, aštja karje nuje pravedni katrisi lumje, preljubnikurj ili kaša carinikusta. **12** Dadavorj zache alu omuluj: "Još nješto c faljaštje. Fud š vindje tot če aj, a banji podiljaštje alu lumje karje sarač š osä aj blago p čerj. A atunča vină š pratjaštima!" **23** Ala om irja mult bogat š mult sa žalostit känd auzat aja če ja zăs Isusu. **24** Känd Isusu la vizut kăt je žalostit, jel azäs: "Kum je grjev alu bogatašilor s untră än cara alu Dimizov! **25** Maj ušurje arfi alu devăj s s provučaskă p rupă alu akuluj njego alu bogatašuluj s untră än cara alu Dimizov!" **26** Älja karje aja auzat antribat: "Pa činje atunča puatje s spasaskă?" **27** Isusu lja zäs: "Aja če lumje nu puatje s fakă, Dimizov puatje." **28** Petar zäche: "Jakă, noj tot alu nostru alăsat š t sljedim." **29** A Isusu lja zäs: "Istina je zăk vuavă, tot äla karje alăsat kasa aluj, ili p mujarja, ili p fracă, ili p roditelji, ili p kupi d cara alu Dimizov **30** već akuma p ästa pämänt osä primjaskä maj mult njego ča lăsat, a p äla pämänt karje vinje osä primjaskä vječni život." (aiōnios g165, aiōnios g166) **31** Isusu astrâns p duvavspjače apostolurj š lja zäs: "Jakă unträm än trg Jeruzalem. Änklo osä s ispunjaskä tot če prorokurje askris än Svântă pismă d minje, d Bijatu alu Omuluj. **32** Osä m predajaskä alu lumjej karje narje frikă d Dimizov, osä sprudjaskä d minje, osä m zlostavljaskä š osä škupje p minje. **33** Š jej osä m bată ku biču š osä m umuară, ali d trje zălie jo osä m skuală dăla morc." **34** Ali učenikurje na štijut d čaja Isusu rubjaštje. Na aputut s

razumjaskă k aštja stvarurј osă ispunjaskă vorbilje alu adat banji. Avrut s štije kăt tot āla zaradit d jel. 16 Prvi prorokuluj. Daja jej na putut s shvatjaskă če Isusu alor argat avinjut š zāče: 'Gospodarulje amkoristit banjišta azās. 35 Kānd Isusu avinjut la uprapje d trg Jerihon, karje maj dat š afukut zaradă d zjače vorj maj mult.' pānglā drum šadje njeki om karje nu vidja š prusa. 36 17 Zāče caru: 'Bun lukru! Bun ješt argat. Daja ča fost Kānd vorbu auzăt p mulc lumje karje vinja kătri jel, vjeran ān maj mikă, c dau s vladaješ p zjače trgrj.' 18 āntriba činje aja. 37 Jej ja zās: 'Jakǎ vinje Isusu dǎn Altu argat avinjut š zāče: 'Gospodarulje, amkoristit Nazaret.' 38 Jel p aja astrigat: 'Isusulje, Bijatu alu banjišta karje maj dat š afukut zaradă d još činč vorj David, smilujaštitje mijе!' 39 Lumja karje afost la intje maj mult.' 19 Š p aja caru zāče: 'Tu osǎ vladjaštie p ja zās s takă, ali jel samo još maj tarje strigă: 'Bijatu činč trgrj.' 20 Ali aldă trje argat avinjut frzđa zaradă alu David, smilujaštitje mijе!' 40 Kānd Isusu auzăt, š jí zāče: 'Gospodarulje, jakāc arđintu. Lam canūt astat š zapovjedit alu lumjej s dük̄ omu la jel. Kānd skuns ān maramică. 21 Ma fost frikă d tinje daja če vorbu avinjut maj uprapje, Isusu la tribat: 41 'Če vrjav s ješt strog om. Jaj tuatā zaradă dǎla āla če alcă uložăt fak d tinje?' Omu karje je vorb ja zās: 'Vrjauv s m torč d tinje š cǎj tuatǎ bugacija dǎla jej karje lukrizat d vidu, Domnulje!' 42 A Isusu ja zās: 'Vjez! Tu ta likujit tinje.' 22 Caru ja zās: 'Argatulje alu rov! C sudjesk p daja ča krizut.' 43 Omu karje nu vidja dāturdatā avizut aja ča zās tu. Tu zāč k sānt strog. Tu zāč jo jav tuatā ř apljikat p drum dǎpă Isusu š slavja p Dimizov. Š tot zarada dǎla āla če alcă auložăt d minje š jo cǎv tuatā narodu karje avizut aja zahvaljut alu Dimizovulj.

**19** Isusu auntrat ān Jerihon. Pānd jel atrikut p trgula, 2 afost ānklo unu om karje sa kimat Zakej. Jel irja glavni porezniku ān aja regija d Rim š mult bogat om. 3 Apokušăt s vjadă p Isusu činje je jel, ali afost mik š nu putja s l vjadă pisti multă lumje. 4 Jel daja adat fuga la intje s s urče p smokvă pānglă karje atribija Isusu s trijače s puaťa p ja s l vjadă. 5 Kānd Isusu ažuns pānla smokvă, sa ujtat ān sus š ja zās aluj: 'Zakeju, majdată dātje ān zos! Astǎz mora s viuv la tinje ān gostjamje.' 6 Zakej majdată sa dat ān zos š la primit p Isusu ān gostjamje, tot bukurat. 7 Ali tuatā lumja karje avizut aja ančiput s čakaljaskă: 'Nu trjebje s pljače ān gostjamje la omu rov!' 8 A maj ānklo Zakej saskulat š zāče alu Domnuluj Isusuluj: 'Jakǎ pola d imanja amja dau alu lumjej karje je sārakă, a p tot āla p karje la šālat s ji tork d patru vorj kăta amlat dǎla jel.' 9 Isusu azās p aja: 'Astǎz ān kasasta avinjut spasjalna k š omusta je prava sāmǎnca alu Abraham! 10 Jo, Bijatu alu Omuluj, amvinjut s kat š s spasǎsk p lumja karje je purdută.' 11 Pānd lumje apus urjakje la Isusu, daja če irja la uprapje d Jeruzalem š jej agāndit k s cara alu Dimizov akuma s pojavaštie, Isusu lja spus asta vorbā: 12 'Njeki om dǎn familijje bună sa sprimit s putujaskă p dāpartije pāmānt. Jel atribut s pljače ānklo s dobijdaskă vlastu dǎla caru marje. Atunča s āntuarče ān pāmāntu aluj s puaťa s vladjaskă ka caru. 13 Majdată njego ča pljikat akimat p zjače argac aluj, adat alu tot usută kovanic d arđint š lja zās: 'Trgujic pānă god jo nu vinja.' 14 Ali lumja d pāmāntula aluj! mrza š atrimjes la caru alu marje p poslanikurile s zăkă: 'Nu vrjem jel s carujaskă p noj.' 15 Ali jel adobidit vlastu s fije car. Š kānd sa tors akasă, azapovidit s kjamje p argacă alu karje jel pljika mulc lumje raširit alor ogtačurlje p drum la intja alu Isusuluj s ji pokazaskă častu. 37 Kānd Isusu sa približat undje drumu s slabadjie dǎpă djal Maslina, učenikurj š mulc lumje karje kridja ān Isusu ančiput p tot glasu s s radujaskă š s slavjaskă p Dimizov d tuatā čuda karje avizut če Isusu majdată afukut. 38 Jej rubja: 'Blagoslovit p caru p karje Domnu atrimjes! Hvaljic p Dimizov karje dǎ miru! Slava alu Dimizov karje vladjaštie p čerj!' 39 Ali njeki farizeji karje irja

ānklo azās: "Učiteljulje, zapovidjaštje alu učenikurlje argat, ali jej p jel la ranit š la putirit. 13 Atunča gazda alji tej s takā!" 40 Isusu zāče: "Akā jej osā takā, istina alu vinograduluj zāče: 'Če s fakā? Osā trimjet p bijatu je, š buluvanji p tot glasu osā s radujaskā!' 41 Kānd mijov karje jo vrijav. Vjerovatno p jel osā l poštujskā." Isusu avinjut la upruapje la Jeruzalem š avizut trgu, 14 Ali kānd lumja dān vinograd avizut p bijatu, sa plāndžia dāpā lumjaja ān trgula 42 š azās: "Kānd dogovorit š azās: 'Āsta osā nasljedjaskā imanja. L barem samo s štijec če vuavā osā adukā miru! Ali umurām š atunča imanja osā fije nostru!' 15 La putirit akuma je vuavā skuns. 43 K vinje vrijamja kānd dān vinograd š la umurāt. Če gāndic k osā fakā gazda dušmani alji voštri s gradjaskā kulje pānglā zidu alu alu vinograduluj kānd osā audā ča fost? 16 Osā vije š trgluj s vu napadjaskā d tuatje pārcā, vuastja alor osā umuarā p lumja dān vinograd, a vinogradu osā osā vu okuljaskā š nu putjec s fidic. 44 Nusā s lasā dja ān najam alu alcilor." Lumja karje punje urjajke ān trgu alu vostru nič unu buluvan p buluvan. Jej osā la Isusu, ja zās: "Nikad nu fičem nješto aša rov!" 17 uništjaskā tot trgu alu vostru š tot čije ān jel voj daja Atunča Isusu binje s uitā p jej š zāče: "A če značaštje če na prepoznajit asta vrijamje kānd Dimizov p voj atunča aja čije skrisā ān Svāntā pismā: 'Buluvan karje avinjut s vu spasaskā.' 45 Kānd auntrat ān dvorišta graditelji arunkat postanit glavni buluvan alu zgradej?" alu Hramuluj, Isusu ančiput dān jel s putirjaskā p 18 Toc karje kadje p buluvanula osā spardje kašā tuatā lumja karje ānklo vindje. 46 Isusu lja zās: "Skris gāvanu d glinā, š akā kadje āla buluvanu p njeko je ān Svāntā pismā: 'Alu mijov Hramu s fije loku d osā fije māčinat.' 19 Učitelji d zakonu alu Mojsije š rugalā', a voj pretvorit ān lok undje s strānde lopovil" glavni popurlje avrut odma s la puče p Isusu d aja 47 Dāpā aja Isusu tuatā zuva ānvāca ān dvorišta k jej binje aštijut k Isusu rubjaštje aja vorbā d jej. alu Hramuluj. Glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Ali na fukut aja k lji irja frikā k lumja osā okrunjaskā Mojsije š alcā vode alu židovilor s uitā kum s l apuce p Isusu s l osudjaskā p muartje. 48 Ali jej nu ja putut nimika s ji fakā daja če tot narodu upija tuatā vorba karje Isusu rubja.

**20** Ān una zuvā kānd Isusu ānvāca ān dvorišta alu Hramuluj š rubja alu lumjej Bunā vorbā d Dimizov avinjut upruapje la jel glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije š vodilje. 2 Š jej la antribat: "Zi nuavā, dundjec pravo s fač aštja stvaruj? Činje ca dat vlast d asta?" 3 A Isusu lja zās alor: "Š jo osā āntrrieb p voj. Zāčec mijе 4 činje adat vlast alu Ivan karje bātjazā s rubjaskā š s fakā aja ča fukut, Dimizov ili lumja?" 5 Jej raspravļa āntrā jej če s zākā alu Isusuluj. Jej azās: "Akā zāčem: 'Dimizov', osā nji āntrjabā: 'Dāče atunča nu ja krizut?' 6 A akā zāčem: 'Lumja', tuatā lumja osā arunče buluvanji š osā nji muarā daja če je uvjeric k je Ivan proroku." 7 Atunča jej zāče alu Isusuluj k jej nu štije činje adat vlast alu Ivan. 8 A Isusu lja zās: "Kum voj mijе nu zāčec činje alu Ivan adat vlast, šo ju zāk vuavā činje mijе adat vlast!" 9 Atunča Isusu lji spunje asta vorbā alu lumjej: "Njeki om asadit vinograd š adat ān zajam alu omuluj karje lukrjazā ku vinogradu. Atunča omula aplifikat š na vinjut mult lunj. 10 Kānd avinjut vrijamja d strugurj s lja dunā, atrimjes gazda alu vinograduluj p argatu aluj s ja talu aluj d berbā. Ali lumja karje lukrjazā ān vinograd je la butut p argatu š la trimjes āndrāt ku mānilje gualje. 11 Atrimjes omu p altu argat, ali š p jel la butut š la dat d rušunje š la trimjes āndrāt ku mānilje gualje. 12 Gazda alu vinograduluj atrimjes aldā trje

ānklo amurit š mujarja. 33 Akă una zuvă toc morcă Mulc osă vije š osă zăkă: 'Jo sănt Mesija' š osă zăkă osă skualje, alu činje ja osă fije mujarja ān zuvaja avinjut kraju! Nu lji kridjec. 9 Kănd audjec d raturj š d kănd irja mărtată dăpă toc šaptje frac?' 34 Isusu lja pobună, na vjec frikă. Tot aja mora s dogodjaskă, zăs: "Lumja p pămăntusta s suară š s mărită. (aiōn ali kraju alu pămăntuluj nusă vije još." 10 Zăče još: g165) 35 Ali lumja karje s skuală dăla morc trijašte p "Narodu osă zaratjaskă pântruv narod š cara pântruv pămăntu alu nov. Š p ālja karje Dimizov smatrašte k cară. 11 Osă fije marj potresuri. Osă fije fuamja š je dostojni s trijaskă p pămăntula, nusă ānsuară nič s miritje. (aiōn g165) 36 Osă fije kašă andeli daja če osă fije frikă š znakurj p čerj k vinje nješto rov. 12 nikad nusă muară. Jej jaštje kupi alu Dimizov daja če Ali majdată d aja če s fije, osă vu apukă š osă vu Dimizov lja tors dăla morc. 37 Ali akuma, dal morcă maltefirjaskă. Osă vu dja ān sinagogă la sud š p voi osă skualie dăla muartje? Čak š Mojsije apokazăt k osă trimijată ān kisuarje. Osă vu dukă la intja alu carurj morcă osă skualie. Mojsije aja apokazăt ān odломaku š la upraviteljurj daja če sljidic p minje. 13 Osă vu d grmu karje ardje undje Mojsije azăs k Domnu jaštje zadisaskă p voi s putjec s rubic svjedočala avuastră d 'Dimizov alu Abraham š alu Izak š alu Jakov.' A jej minje. 14 Nu vu brinic akuma če s zăcēc d minje ān amurit mult aj majdată Mojsije azăs aja. 38 A Dimizov obrană 15 k jo osă vu dav vorbilje š mudrost karje nuje Dimizov alu ālja karje rămăneje morc, već Dimizov ničunu alu voštri protivnikurj nusă puată s odoljaskă alu lumje karje vije! Dimizov p tuată lumja smatrašte nič s āntuarkă vorba. 16 Čak š roditelji, fracă, familija, k jej vij." 39 Atunča azăs njeki učitelji d zakonu alu Mojsije: "Učiteljulje, binje ajzăs!" 40 Dăpă aja nu sa d voj. 17 Toc osă vu zamrzaskă daja če sljidic p osudit s āntrijabă p Isusu aša pitanja. 41 Atunča Isusu minje. 18 Ali ničuna d āştja stvarurj vuavă stvarno lja tribat p lumja: "Dăce učitelji zăče k je Kristu bijatu puatje s vu naštijaskă. 19 Osă dobidic život akă mijie alu Caru David? 42 K David săngur zăče ān knijigă řaminjec vjerni." 20 "Kănd vidjec k vuastja opkoljaſte alu Psalm undje askris: 'Domnu azăs alu Domnuluj Jeruzalemu, osă štijic k avinjut vrijamja d uništijala alu alu mijov: Šăz p dirjaptă amja, s vladjeſt ku minje 43 pând nu puj p dušmanji alji tej kašă klupa dusu s fugă ān djal. Činje je ān trg atunča s fugă dăń pičuarje alji tijalje.' 44 Jasno je k David p Mesija jel, a ālja karje s găsaſtje ān okolică atunča s nu akimat 'Domnu alu mijov'. Kum atunča Mesija puatje s untră ān trg. 22 K aja osă fije zăljilje alu Dimizovuluj fije samo potomaku alu David?" 45 Pând narodu apus d kaznjala ku karje osă ispunjaskă tot če skrije ān urjajke, Isusu azăs alu učenikurile aluj: 46 "Păzăcăvă Svântă pismă d asta vrijamje. 23 Grjev alu trudnicilor d učitelji d zakonu alu Mojsije! Jej vrja s umblje okolo š alu mujerj karje dă s sugă ān vrijamjaja daja če osă ku aljinilje alji marj š lumja s lji pozdravijaskă ku marje vije marje rovu ān pămăntusta š marje gnjev osă kadă poštuială p ulic. Jej vrja s šagă p počasne lokurj p narodusta. 24 Vuastja osă umuarje p njeka lumja š ān sinagogje š la nutje. 47 P prjevară ja imanja alu udovicilor, a s ruagă mult s puată lumja s lji vjadă. Jej osă fije kaznic maj rov d alcă lumje."

**21** Isusu ān Hram avizut p bogataši kum ubacăt banji ān blagajnă alu hramuluj. 2 Atunča avizut š p njeka udovică kum arunkă samo duavă maj mič kovanic. 3 Isusu azăs alu učenikulor: "Punjec urjajke, k istina je, asta sărakă udovică apus maj mult njego jej toc zajedno! 4 K toc jej adat ča vut viška, a ja, aša d sărakă, adat tot če arje." 5 Kănd njeki učenikurile alu Isusuluj arubit kum je Hramu sagradit d maj măndru buluvan š ukrasăt ku maj măndri darurj karje lumja adat alu Dimizov, Isusu zăče: 6 "Osă vije vrijamja kănd nusă rămije nič unu buluvan p buluvan d Hramusta če vu ujtac. Tot s fije duburăt." 7 Š daja jej la antribat: "Učiteljulje, kănd tot aja osă dogodaſtje? D karje znak osă najavljkă d tot aja če vinje?" 8 Ja zăs Isusu: "Păzăcăvă s nu vu ānšalje!"

dogudja. 33 Čerju š pāmāntu osā trjakā, ali vorba miov Dimizov fače novi savez ku narodu aluj. 21 amja s rāmāje zauvječ!" 34 Isusu azās: "Pāzāčāvā š Pānglā tot jakā, izdajniku alu miov šadje ku minje nu fic kašā lumja karje je tupavj d mamurluk š d bjarje la astal. 22 Jo, Bijatu alu Omuluj, mora s mor kum ili briga alu životusta. Inače, aja zuvā ruavā p voj je odredit, ali grjev alu āla karje izdajašte p minje!" osā iznenadjaskā 35 kašā zamka. K osā vije p tuatā 23 Učenikurlje āncapje ānträ jej s āntrijabā činje dān lumje karje stanujušte p pāmānt. 36 Ān tuatā vrijamja jej putja s fakā aša rov. 24 Učenikurlje ančiput s s pāzāčāvā š rugacāvā s putjec s avjec snagā s izdržic preprijskā d aja činje dān jej arfi maj marje. 25 Isusu ašta stvarurj če vinje š fic spremic s stāc la intja amja, azās: "Carulje alu pāmāntusta vladjašte p narodu la intja alu Bijatu alu Omuluj." 37 Isusu tuatā zuvā alor š provodjašte vlastu p jej. Š ālja carurj vrja s ānvāča ān Hram, š sara pljika š provodja nuaptja p lji faljskā narodu k je maj bunj. 26 Ali voj nu fičec djal Masline. 38 A tot narodu s skula dānzorja š pljika kašā jej! Naprotiv, maj marje ānträ voj s fije kašā āla maj mik, a vođa kašā argatu. 27 Mi zāčec, činje je maj marje, āla karje šadje la astal ili āla karje I služašte? Āla la astal, dānā? Ali nu ānträ voj, k, jakā, jo sānt ānträ voj kašā argatu. 28 Voj afoſt pānglā minje ān kušnijile alji mijalje. 29 Vu dauv s vladic ān cara alu Dimizov, kašā Tatimjov ān čerj če ma dat mijē. 30 Voj osā mānkāc š osā bijec la astalu miov ān cara amja. Osā šidjec p prijestolje š osā vladic p duavāsprjače sāmāncje alu Izrael." 31 Isusu azās: "Šimune, Šimune, Sotona ačirut s puatā s iskušaskā vjera avuastrā kašā omu karje prosijašte gruvu. 32 Ali mam rugat d tinje vjera ata s c nu nistanjaskā. Aša, kānd t torč mije, učvrstjašte vjera alu alc učenikurlje!" 33 Petar azās: "Domnulje, jo sānt spremiſt s pljek ku tinje ān tamnicā š ān muartje!" 34 Isusu azās: "C zāk, Petre, majdatā če kukošu mānje diminjacā kāntā, d trije vorj osā t odriknjeſt k uopće m kunoſtj." 35 Isusu lji āntrjabā: "Kānd p voj atrimjes p drum frzdā banj, frzdā tašnā š sandalje, dali vuavā čiva afaljiti?" Jej odgovorit: "Na faljiti." 36 Isusu azās: "Ali akuša, činje arje banj, sāla dukā! Tašna isto! Činje narje mač, s vindā cualilje š s kumprā d jel. 37 Kvu zāk, mora s ispunjaskā aja če d minje skrije ān Svāntā pismā: 'L smatrica k je zločinac.' Tot če prorokurlje askris d minje uskoro osā s ispunjaskā." 38 Jej azās: "Domnulje, avjem ačija doj mačurj!" Isusu azās: "Dāſtul je! Nu maj rubic d aja." 39 Atunča Isusu sa dus dān trg š apljikat, kašā obično, p Maslinskā gorā. Učenikurlje sa dus dāpā jel. 40 Kānd ažuns, lji zāče: "Rugāčāvā s nu kidjec ān kušnje!" 41 Sa udaljiti dāla jej otrprilike kāt puatje buluvanu s s arunče. A kleknit š sa rugat: 42 "Tato, akā tu vraj, uklonjašte asta dāla minje s nu bjav dān parusta d patjal! Ipak, s fije kum vraj tu, a nu kum vrjavu jo." 43 Š atunča ji sa pokazāt andelu š la fukut maj capān. 44 Tot če maj tarije sa rugat, ān marje munkā, a znoju ji postanjašte kašā kapļja dān sānde ča kāzut p pāmānt. 45 Kānd azavršāt ku rugala sa skulat, sa tors la učenikurj š lja gāſat kum s kulkā, iscrpic d žalost. 46 Isusu lji āntrijaba: "Dāče vu kulkāc? Skulāc š rugāčāvā s nu kidjec ān kušnje!" 47

Pānd Isusu arubit, sa pojavit mult lumje, karje lja dus kum vrja s stričje p lumja anuastrā. Rubjaštje nuavā Juda, unu dān jej duavāsprjače apostolurj. S približa s nu platim porezu alu caruluj alu Rimuluj, a d jel la Isusu š la pozdravit ku poljubacu ān falkā. **48** Isusu tvrdjaštje k je Kristu, caru.” **3** Pilat antribat p Isusu: aluj azās: “Juda, dali ku poljubacu izdaješt p minje, “Ješ tu caru alu Židovilor?” Isusu azās: “Aša je kum p Bijatu alu Omuluj?” **49** Kānd učenikurje avizut če tu aja zāč.” **4** Pilat atunča zāče alu glavni popilor š alu s spremjaštje, jej azās: “Domnulije, s lji napadnijm naroduluj: “Jo nam gāsāt k omusta na fukut nimika ku mačurlje?” **50** Š unu dān jej aluvit p argatu alu rov.” **5** Ali jej āncapje još maj mult s navaljaskā: marje popāj š ja tijat dirjapta urjajke. **51** Ali Isusu “Jel ānvacā p lumja ān tot pāmāntu alu nostru š lji azās: “Lji dopustic! Nu vu odupiric više!” A dirit alu navadjaštje p pobunā! Ančiput ān Galileja š avinjut tot argatuluj urjajka š la iscijelit. **52** Atunča azās alu lumjej pānla aiča ān Jeruzalem!” **6** Kānd Pilat auzāt aja, karje avinjut s la puče, alu glavni popilor, stražari alu antribat: “Pa dali je jel d regija Galileja?” **7** Kānd hramuluj š vodilje alu židovilor: “Aspljikat p minje ku jej azās: “Da”, Pilat atrimjes p Isusu la Herod, karje mačurlje š ku toljagurlje ka p pobunjenik! **53** Dāčce nu vladjaštje p Galileja. Herod baš atunča sa gāsāt ān mas pukat ān Hram? Tuatā zuva irjam ānklo ku voj. Jeruzalem. **8** Kānd Herod avizut p Isusu, mult sa Ali asta je trenutku alu vostru vrijamja kānd vladjaštje bukurat d aja k d jel mult auzāt. D multā vrijamje sāla alu nuaptjej.” **54** P Isusu la apukat čuvāri š la Herod avrut s l vjadā d aja če s nadja k pānglā jel dus ān kasā alu marje popāj. A Petar lji pratja. **55** Ān osā fakā čudā. **9** Jel antribat p Isusu pitanje dāpā mižlokuluj d bātuturā stražari aprins fok š jej karje pitanje, ali Isusu p ničunu pitanje na odgovorit. **10** irja aiča sa ānklāzāt pānglā ja. Petar ašāžut ku jej. Glavni popurje š učitelji d zakonu alu Mojsije astat **56** Njeka argata s ujtā kum jel šadje pānglā fok, I ačija š ku nikīžala la optužāt. **11** Herod š vuastja aluj sljedjaštje š zāče: “Š āsta irja ku omusta karje pukat!” s liga d Isusu š rādja d jel. L ānbrakā ān cualje d **57** A Petar sa odriknit: “Pa jo nič k l kunoskā, mujarjo!” carurj š l trimjatje āndrāt la Pilat. **12** Herod š Pilat, **58** Nješta maj ānklo, njeko altu la vizut š azās: “Š tu karje irja dušmanj, ān zuvaja apostanit ortač. **13** Pilat ješt unu dān jej!” Petar aodgovorit: “Nu sānt, omulje!” akimat la jel p glavni popurje, p vodilje alu židovilor š **59** Dāpā otripline unu sat, njeko altu tvrdja: “Āsta p lumja **14** Š lja azās: “Mas dus p omusta p optužbā k om zaista irja ku jel k jel je d regija Galileja, kašā š adrikat pobunā āntrā lumja. Lam ispitujit pānglā voj, Isusu p karje la pukat!” **60** Petar azās: “Nu štiv d čaja ali nam vizut divina d karje las optužāt. **15** Nič Herod rubješti, omulje!” Ān trenula, pānd još arubit, akāntat na gāsāt divina aluj š aša la trimjes āndrāt la noj. Āsta kukošu. **61** Atunča Domnu Isusu s okrinjaštje š s ujtā om na fukut nimika s zaslužaskā kaznā d muartje. **16** p Petar, a Petar sa dat d gānd kum ja zās Isusu: “Ān Atunča osā lji zāk s l batāku biču, š atunča l las.” **18** diminjacā, majdatā če kukošu kāntā, d trje vorj osāt t Ali toc ān unuglas astrigat: “P jel umuarā, a lasinje odriknješt k uopće m kunoštj.” **62** Aišāt Petar dān p Baraba!” **19** Baraba irja ān kisuarje daja če irja bātuturā š aplāns amarā. **63** Čuvari ančiput s l ljađe umješāt ān pobunā ān Jeruzalem š daja ča murāt. d Isusu š s l batā. **64** Jej ja ānviljut vojki š ja zās: “Tu **20** Pilat jar sa obratit alu toc k avrut s oslobođaskā ješt proroku. Spunjje činje ta butut!” **65** L vridja još maj p Isusu. **21** Ali jej astat s stridje: “Razapnjaštālāj!” mult ku altje vorbje urātje. **66** Kānd sa spart zuva, sa Razapnjaštālāj!” **22** Pilat sa obratit š d trje vorj: “Ali strāns Vječa amarje alu Židovilor. Aja afost vodilje alji d karje rov afukut? Nam utvrdit k afukut nimika če bātārnj karje afost glavni popurje š učitelji d zakonu zaradjaštje kaznā d muartje. Zāk s l batāku biču, š alu Mojsije. Čuvari adus p Isusu la jej **67** š ja zās: atunča l las.” **23** Ali, jej š maj dāpartje astrigat š akātāt “Spunjje nuavā dali tu ješt Kristu.” Isusu zāče: “Akā vu s l razapnjaskā. Jej napokon adobidit aja če jej avrut. zāk k sānt, nusā mi kridjec, **68** akā vu āntrijeb nješta, **24** Pilat aodlučit s fakā p voja alor. **25** Oslobodit p āla osā nu mi zāčec. **69** Ipak jo, Bijatu alu Omuluj, āndatā karje afost ān kisuarje dān pobunā š daja ča murāt, k osā šāg p lok d čast š d moć pānglā Dimizov.” **70** jel irja omu p karje avrut Pilat s l oslobođaskā. A p Kānd auzāt aja, toc jej astrigat: “Dal tvrdješt k ješt Isusu la predajit la vuastja aluj s l umuarje kum toc Bijatu alu Dimizovuluj?” Lja zās: “Aša je kum voj avrut. **26** Vuastja aduče p Isusu ku kruča p umirje aluj. aja zāčec.” **71** P aja jej azās: “Če maj fičem ku još Pānd jej pljika, apukat p njeki om dān Cirena karje s kima Simun karje sa tors d sat š ja pus p umirje kruča s l dukā dāpā Isusu. **27** Dāpā Isusu apljikat multā lumje š multā mujerj karje aplāns š tuguja. **28** Ali Isusu s okrinjaštje kātri jej š lja zās: “Mujeri d Jeruzalem, nu plāndec d minje, njego d voj š d kupi alji voštři. **29** K

**23** Atunča tuatā Vječa amarje sa skulat š jej adus p Isusu la Pilat karje je upravitelju alu rimuluj. **2** Ačija jej ančiput s l optužaskā: “Noj apukat p omusta

vinje zāljilje kānd osā s rubjaskā: 'Blago alu mujerilor karje narje kupi. Blago alu mujerilor karje na fukut, š alu amižduavje tjepturj karje na supt!' **30** Ān aja vrijamje lumja osā zākā alu planinālor: 'Kādijec p rūpātā alu djalulor: 'Āviljicānje!' **31** Akā ān fok arđe ljemnu vjardje, kāt osā argā još ljemnu auskat?' **32** A vuastja aduče š p doj kriminalcurj s lji razapnjaskā ku Isusu. **33** Kānd avinjat la lok karje s kjamā Lubanja, la razapnjat, a š ku jel š p doj kriminalcurj, p unu p dirjaptā alu Isusuluj, a p altu p stāngā. **34** Isusu sa rugat: "Tato, oprostjaštālje k nu štije če fačel!" Vuastja atunča arunkat kockā š aša podjelaštje cualilje alu Isusuluj āntrā jej. **35** Lumja astat Š toc s ujta, pānd poglavari alor sa līgat d Isusu š lja zās: "P alci jel aspasāt. Akuša s spasaskā sāngur p jel akā je stvarno Kristu, izabraniku alu Dimizovuluj!" **36** Sa strābat š vuastja d jel. Avinjat la jel š ji nudja akru vin. **37** Jej azās alu Isusuluj: "Spasaštje p tinje akā ješt caru alu Židovilor!" **38** Dāpār jel astat natpisu: "ĀSTA JE CARU ALU ŽIDOVILOR." **39** Unu dān kriminalcurj karje visja p kruče l uvridja ku vorbilje: "Tu ješt Kristu, dān?" Spasaštje atunča š p tinje š p noj!" **40** Ali altu kriminalc la ukurit: "Dali nu c frikā d Dimizov? Trpještj ista kazna kašā jel. **41** Ali p pravdā je noj s trpim k noj zaslužām kaznā d djela alu nostru. Ali omusta na fukut numik rov." **42** Azās atunča: "Isusulje, kānd āncipja s vladješt ka caru, smilujaštite p minje." **43** Isusu ja zās: "Istinā c zāk: astāz osā fi ān raj ku minje." **44** Kānd afost njeđe duvāsprijače satje, suarilje aprestanit s sajaskā š nuaptja prekrijit tot pāmāntu pānla trje satje posljepodne. **45** Lumina alu suarilje anistanit, š dāturdatā firjanga alu Hramuluj sa rupt p mižlok. **46** Atunča Isusu āntarje strīgā: "Tato, predajesk sufļetu alu mijov ān mānilje alji tjajel!" Čim azās aja, aslubuzāt sufļetu. **47** Kānd kapetanu alu rimuluj avizut ča fost, ančiput s slavjaskā p Dimizov š zāča: "Omusta sigurno irja pravedan!" **48** Maj ānklo, lumja karje afost ačija š avizut če sa dogodit sa razilazāt š s bātja ān tjept d marje žalost. **49** A toc karje aštijut p Isusu š mujerilje karje avinjat dāpār jel dān Galileja astat maj dāpartje š s ujta la tot če sa dogodit. **50** Š jakā njeki om, karje s kima Josip d Arimateja, trgu ān Judeja, apljikat la Pilat š akātat s ji dja tjela alu Isusuluj. **51** Jel afost članu d Vječa amarje alu Židovilor, ali nu sa slažāt ku jej daja ča pukat š osudit p Isusu p muartje. **52** Jel afost bun š pravedan om karje šipta cara alu Dimizov. **53** Š Josip askinit tjela alu Isusuluj dāpār kruče, š l umotjaštje ān skumpā albā plahtā š l punje ān gruapā isklesatā ān stijenā, ān karje još nimilia nuje āngrupat. **54** Suarilje kādja, š sāmbāta samo če na vinjat. **55** Mujerilje karje

avinjat ku Isusu dān Galileja, apljikat dāpā Josip š avizut undje gruapa š ča fukut ku tjela alu Isusuluj. **56** Atunča sa tors akasā s pripremjakā jarbilje š ulje karje miruasā d tjela. Sāmbātā sa udinit, d aja k poštuja zakonu alu Mojsije.

**24** Dānkorja ān duminička mujeri apljikat la gruapā ku jarbilje š ku unturilje karje miruasā če lja pripremit. **2** Kānd jalje ažuns, avizut k je buluvanu karje āvilija ulazu la gruapā runkat ān partje. **3** Auntrat ānontru, ali na gāsāt tjela alu Domnuluj Isusuluj. **4** Pānd jalje aša astat zbnunjite pāntruv aja če sa dogodit, dāturdatā pānglā jej sa pojavit doj omurj ān cualje karje blištaštje. **5** Mujerilje sa spirjat š sa poklonit ku lica kātri pāmānt. Doj omurj lja tribat: "Dāče kātāc p viuv āntrā morc?" **6** Nuje aiča. Auskrāsnit! Dali nu vu gāndic če vam zās još ān Galileja: **7** 'Jo, Bijatu alu Omuluj, mora s fiuv predajit ān mānj alu grešnikulor š jej p minje osā m razapnjaskā, ali jo aldā trje zālje osā m skol dāla morc.' **8** Jalje sa dat d gānd k Isusu aja azās. **9** Š sa tors dāla gruapā s javjaskā alu unsprjače apostolurj š alu toc alcilor. **10** Irja alja Marija d trg Magdala, Ivana š Marija, mama alu Jakov, š još njeki mujeri. Arubit tot alu apostolilor če sa dogodit, **11** ali alu apostolilor sa spurut k tot aja mujer aizmislit. Š nu lja krizut alu mujerilor. **12** Ipak, Petar dā fuga pānla gruapā. Kānd ažuns, s ujtiā ānontru ali na vizut niimika osim skumpā albā plahtā ān karje irja Isusu. Apljikat dāla gruapā s āntriba če sa dogodit. **13** Ān zuvaja doj učenikurj alu Isusuluj pljakā ān sat Emaus, dāpartje d Jeruzalem njeđe unsprjače kilomjatrje. **14** P drum arubit d tot ča fost. **15** Pānd jej aša arubit š raspravlja āntrā jej, avinjat Isusu š pljakā ku jej. **16** Ali alu vojki alor irja skuns s l kunaskā. **17** Isusu lja antribat: "D čaja aja raspravlјic pānd putujic?" Jej astat pljinj d tugā. **18** Unu dān jej, karje s kjamā Kleofa, ja odgovorit: "Tu ješt jedini om karje avinjat d praznik ān Jeruzalem karje nu štije ča fost ān zuviljaštja." **19** Isusu āntrijabat: "Če afost?" Azās: "Pa aja ča fost ku Isusu dān Nazaret. Jel irja proroku š tuatā lumja aputut s vjadā ku vorbilje š ku djela aluj k la trimjes Dimizov. **20** Pānglā aja glavni popurje š alji noštri altje članurje alu vječe Amarje la predajit s fije osudit p muartje š la dat s l razapnjaskā. **21** A noj njam nadit k jel āla karje osā spasaskā p narodu alu Izrael dāla dušmanu aluj, več atrikut trje zālje d kānd je mort. **22** Ali aja nuje tot k š njeki mujeri karje l pratja ku toc noj, nja zbnunjat p noj: čim asvanit zuva jalje apljikat la gruapā, **23** ali ačija na gāsāt tjela aluj. Avinjat š azās k lji sa pokazat andelurlje š lja zās k Isusu viuv. **24** Njeki dān noj

adat fuga la gruapa š angāsāt k je gruapa gualā baš afost drikat p čerj tot pānd nu lja nistanit dān vojk. 52 kum azās mujerilje, ali na vizut p Isusu k je viuv." 25 Učenikurlje sa poklonit la Isusu, a atunča jej sa tors P aja Isusu lja zās: "O kum ištjec nerazumn! Dāče ku marje radost ān Jeruzalem. 53 Atunča irja stalno vuavā grhev s kridjec ān aja ča zās prorokurlje? 26 ān Hram š slavja p Dimizov.

Dali nu tribja Kristu s trpjaskā tot majdatā njego če s  
ānčapje s vladjaskā p toc?" 27 Aša Isusu lja objasnit  
tot če Mojsije š toc prorokurlje azās ān Svāntā pismā  
d jel. 28 Kānd avinjut upruapje d sat undje pljakā,  
Isusu sa fukut k vrja s pljače maj dāpartje. 29 Ali  
jej la nagovorit: "Rāmaj ku noj! Već je sara. Vinje  
nuaptja!" Aša auntrat ān kasā s rāmaje ku jej. 30  
Pānd afost ku jej la astal, Isusu alat mālaju, zahvaljut  
alu Dimizovuluj, la frānt š la dat alor. 31 Atunča alor  
sa diškis vojki š jej la kunuskut. Ali jel la vojki alor  
anistaniit. 32 A jej azās unu alu altuluj: "Kum nja fost  
pljinje inimilje kānd p drum rubja ku noj š nji objasnja  
Svānta pisma!" 33 Sa skulat š sa tors ān Jeruzalem.  
Apljikat la lok undje sa strāns unsprjače apostolurj š p  
alcā sljedbenikurj alu Isusuluj. 34 Jej zāče: "Istina je,  
Domnu Isusu auskrisnit. Sa ukazāt alu Šimunuluj!" 35  
Atunča š āštja alji doj rubja če sa dogodit p drum š  
kum akunuskut p Isusu pānd jel afrānt mālaju. 36  
Pānd jej doj rubja, Isusu dāturdatā astat āntrā jej  
toc. Lji zāče: "Mir vuavā!" 37 Ali lja afost frikā daja  
če gāndit k vjadje māroj. 38 Š Isusu lji zāče: "Dāče  
vu frikā? Dāče ān voj s fače sumnje ān inimā?" 39  
Atunča lja arātat mānijile š pičuarilje š azās: "Ujtacāvā  
la rānj! Jo sānt aja! Punjec mānijile p minje š osā  
vidjec! Māroji narje karnje š vuasā kašā če lji am jo!"  
41 A jej d radost na putut s krjadā alu vojki alor, njego  
sa mirat. Jel āntrijabā: "Avjec čiva d mānkat?" 42 Ja  
dat krod d pjašte pržāt, 43 a jel l ja š mālānk pānglā  
jej. 44 Atunča zāče: "Asta če sa dogodit upravo aja  
če van zās k osā dogodjaskā. Pānd majdatā amfost  
ku voj, van zās: atribut s s ispunjaskā tot če skrije d  
minje ān zakonu alu Mojsije, ān knjige d prorokurj  
š ān Psalmi." 45 Atunča lja žutat s razumjaskā čije  
skris ān Svāntā pismā. 46 Kānd azavršāt jel azās:  
"Kašā kum vidjec, aša skrije ān Svāntā pismā k jo,  
Kristu, trjebje s trjesk š s mor š aldā trje zālje s m  
skol dāla morc 47 š ku autoritetu alu miov s rubjaskā  
alu tuatā lumja k trjebje s s okrinjaskā dāla grešalā š  
Dimizov osā lji oprostjaskā grešala. Osā ānčipjec ān  
Jeruzalem 48 s zācec alu alcilor aja če voj auzāt š  
avizut dāla minje. 49 A jo osā vu trimjet p Sufljetu alu  
Svāntuluj, p karje Tatimjov ān čerj aobečit k vuavā  
osā vije. Rāminjec ān trg Jeruzalem pānd Dimizov nu  
trimjatje p voj sāla d sus!" 50 Isusu atunča askos p  
učenikurlje aluj d trg Jeruzalem pānla lok upruapje  
d sat Betanija. Ānklo adrikat mānijile š sa rugat s lji  
blagoslovjaskā Dimizov. 51 Pānd lja blagoslovit, Isusu



## The New Jerusalem

*"I saw the holy city, New Jerusalem, coming down out of heaven from God, prepared like a bride adorned for her husband. I heard a loud voice out of heaven saying, 'Behold, God's dwelling is with people, and he will dwell with them, and they will be his people, and God himself will be with them as their God.'"*

Revelation 21:2-3

# Ghidul Cititorului

Ludari at [AionianBible.org/Readers-Guide](http://AionianBible.org/Readers-Guide)

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

# Glosar

Ludari at [AionianBible.org/Glossary](http://AionianBible.org/Glossary)

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

## **Abyssos** g12

*Greek:* proper noun, place

*Usage:* 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

*Meaning:*

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

## **aīdios** g126

*Greek:* adjective

*Usage:* 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

*Meaning:*

Lasting, enduring forever, eternal.

## **aiōn** g165

*Greek:* noun

*Usage:* 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

*Meaning:*

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

## **aiōnios** g166

*Greek:* adjective

*Usage:* 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

*Meaning:*

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

## **eleēsē** g1653

*Greek:* verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

*Usage:* 1 time in this conjugation, Romans 11:32

*Meaning:*

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See [ntgreek.org](http://ntgreek.org).

**Geenna** g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

**Hades** g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

**Limnē Pyr** g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

**Sheol** h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

**Tartaroō** g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

# Glosar +

[AionianBible.org/Bibles/Romanian---Ludari-Luke/Noted](http://AionianBible.org/Bibles/Romanian---Ludari-Luke/Noted)

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. \* The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

## **Abyssos**

Luka 8:31  
Romans 10:7  
Revelation 9:1  
Revelation 9:2  
Revelation 9:11  
Revelation 11:7  
Revelation 17:8  
Revelation 20:1  
Revelation 20:3

Acts 3:21  
Acts 15:18  
Romans 1:25  
Romans 9:5  
Romans 11:36  
Romans 12:2  
Romans 16:27  
1 Corinthians 1:20  
1 Corinthians 2:6  
1 Corinthians 2:7  
1 Corinthians 2:8  
1 Corinthians 3:18  
1 Corinthians 8:13  
1 Corinthians 10:11  
2 Corinthians 4:4  
2 Corinthians 9:9  
2 Corinthians 11:31  
Galatians 1:4  
Galatians 1:5  
Ephesians 1:21  
Ephesians 2:2  
Ephesians 2:7  
Ephesians 3:9  
Ephesians 3:11  
Ephesians 3:21  
Ephesians 6:12  
Philippians 4:20  
Colossians 1:26  
1 Timothy 1:17  
1 Timothy 6:17  
2 Timothy 4:10  
2 Timothy 4:18  
Titus 2:12  
Hebrews 1:2  
Hebrews 1:8  
Hebrews 5:6  
Hebrews 6:5  
Hebrews 6:20  
Hebrews 7:17  
Hebrews 7:21  
Hebrews 7:24  
Hebrews 7:28  
Hebrews 9:26  
Hebrews 11:3  
Hebrews 13:8  
Hebrews 13:21  
1 Peter 1:23

1 Peter 1:25

1 Peter 4:11

1 Peter 5:11

2 Peter 3:18

1 John 2:17

2 John 1:2

Jude 1:13

Jude 1:25

Revelation 1:6

Revelation 1:18

Revelation 4:9

Revelation 4:10

Revelation 5:13

Revelation 7:12

Revelation 10:6

Revelation 11:15

Revelation 14:11

Revelation 15:7

Revelation 19:3

Revelation 20:10

Revelation 22:5

## **aïdios**

Romans 1:20  
Jude 1:6

1 Corinthians 3:18  
1 Corinthians 8:13  
1 Corinthians 10:11  
2 Corinthians 4:4  
2 Corinthians 9:9  
2 Corinthians 11:31  
Galatians 1:4  
Galatians 1:5  
Ephesians 1:21  
Ephesians 2:2  
Ephesians 2:7  
Ephesians 3:9  
Ephesians 3:11  
Ephesians 3:21  
Ephesians 6:12  
Philippians 4:20  
Colossians 1:26

## **aiōnios**

Matthew 12:32  
Matthew 13:22  
Matthew 13:39  
Matthew 13:40  
Matthew 13:49  
Matthew 21:19  
Matthew 24:3  
Matthew 28:20  
Mark 3:29  
Mark 4:19  
Mark 10:30  
Mark 11:14  
Luka 1:33  
Luka 1:55  
Luka 1:70  
Luka 16:8  
Luka 18:30  
Luka 20:34  
Luka 20:35  
John 4:14  
John 6:51  
John 6:58  
John 8:35  
John 8:51  
John 8:52  
John 9:32  
John 10:28  
John 11:26  
John 12:34  
John 13:8  
John 14:16

Matthew 18:8  
Matthew 19:16  
Matthew 19:29  
Matthew 25:41  
Matthew 25:46  
Mark 3:29  
Mark 10:17  
Mark 10:30  
Luka 10:25  
Luka 16:9  
Luka 18:18  
Luka 18:30  
John 3:15  
John 3:16  
John 3:36  
John 4:14  
John 4:36  
John 5:24  
John 5:39  
John 6:27  
John 6:40  
John 6:47  
John 6:54  
John 6:68

John 10:28	Mark 9:45	Psalms 116:3
John 12:25	Mark 9:47	Psalms 139:8
John 12:50	Luka 12:5	Psalms 141:7
John 17:2	James 3:6	Proverbs 1:12
John 17:3		Proverbs 5:5
Acts 13:46		Proverbs 7:27
Acts 13:48	Matthew 11:23	Proverbs 9:18
Romans 2:7	Matthew 16:18	Proverbs 15:11
Romans 5:21	Luka 10:15	Proverbs 15:24
Romans 6:22	Luka 16:23	Proverbs 23:14
Romans 6:23	Acts 2:27	Proverbs 27:20
Romans 16:25	Acts 2:31	Proverbs 30:16
Romans 16:26	1 Corinthians 15:55	Ecclesiastes 9:10
2 Corinthians 4:17	Revelation 1:18	Song of Solomon 8:6
2 Corinthians 4:18	Revelation 6:8	Isaiah 5:14
2 Corinthians 5:1	Revelation 20:13	Isaiah 7:11
Galatians 6:8	Revelation 20:14	Isaiah 14:9
2 Thessalonians 1:9		Isaiah 14:11
2 Thessalonians 2:16		Isaiah 14:15
1 Timothy 1:16	Revelation 19:20	Isaiah 28:15
1 Timothy 6:12	Revelation 20:10	Isaiah 28:18
1 Timothy 6:16	Revelation 20:14	Isaiah 38:10
2 Timothy 1:9	Revelation 20:15	Isaiah 38:18
2 Timothy 2:10	Revelation 21:8	Isaiah 57:9
Titus 1:2		Ezekiel 31:15
Titus 3:7		Ezekiel 31:16
Philemon 1:15	Genesis 37:35	Ezekiel 31:17
Hebrews 5:9	Genesis 42:38	Ezekiel 32:21
Hebrews 6:2	Genesis 44:29	Ezekiel 32:27
Hebrews 9:12	Genesis 44:31	Hosea 13:14
Hebrews 9:14	Numbers 16:30	Amos 9:2
Hebrews 9:15	Numbers 16:33	Jonah 2:2
Hebrews 13:20	Deuteronomy 32:22	Habakkuk 2:5
1 Peter 5:10	1 Samuel 2:6	
2 Peter 1:11	2 Samuel 22:6	
1 John 1:2	1 Kings 2:6	
1 John 2:25	1 Kings 2:9	
1 John 3:15	Job 7:9	
1 John 5:11	Job 11:8	
1 John 5:13	Job 14:13	
1 John 5:20	Job 17:13	
Jude 1:7	Job 17:16	
Jude 1:21	Job 21:13	
Revelation 14:6	Job 24:19	
	Job 26:6	
<b>eleēsē</b>	Psalms 6:5	
Romans 11:32	Psalms 9:17	
	Psalms 16:10	
<b>Geenna</b>	Psalms 18:5	
Matthew 5:22	Psalms 30:3	
Matthew 5:29	Psalms 31:17	
Matthew 5:30	Psalms 49:14	
Matthew 10:28	Psalms 49:15	
Matthew 18:9	Psalms 55:15	
Matthew 23:15	Psalms 86:13	
Matthew 23:33	Psalms 88:3	
Mark 9:43	Psalms 89:48	



## Abraham's Journey

"By faith, Abraham, when he was called, obeyed to go out to the place which he was to receive for an inheritance. He went out, not knowing where he went"

Hebrews 11:8



"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17



Mediterranean Sea

Sidon  
Tyre  
Caesarea-Philippi

Galilee  
Cana  
Nazareth  
Capernaum  
Bethsaida

Sychar

Samaria

Ephraim

Jerusalem ★  
Bethany

Bethlehem

Judea

► Egypt

Decapolis

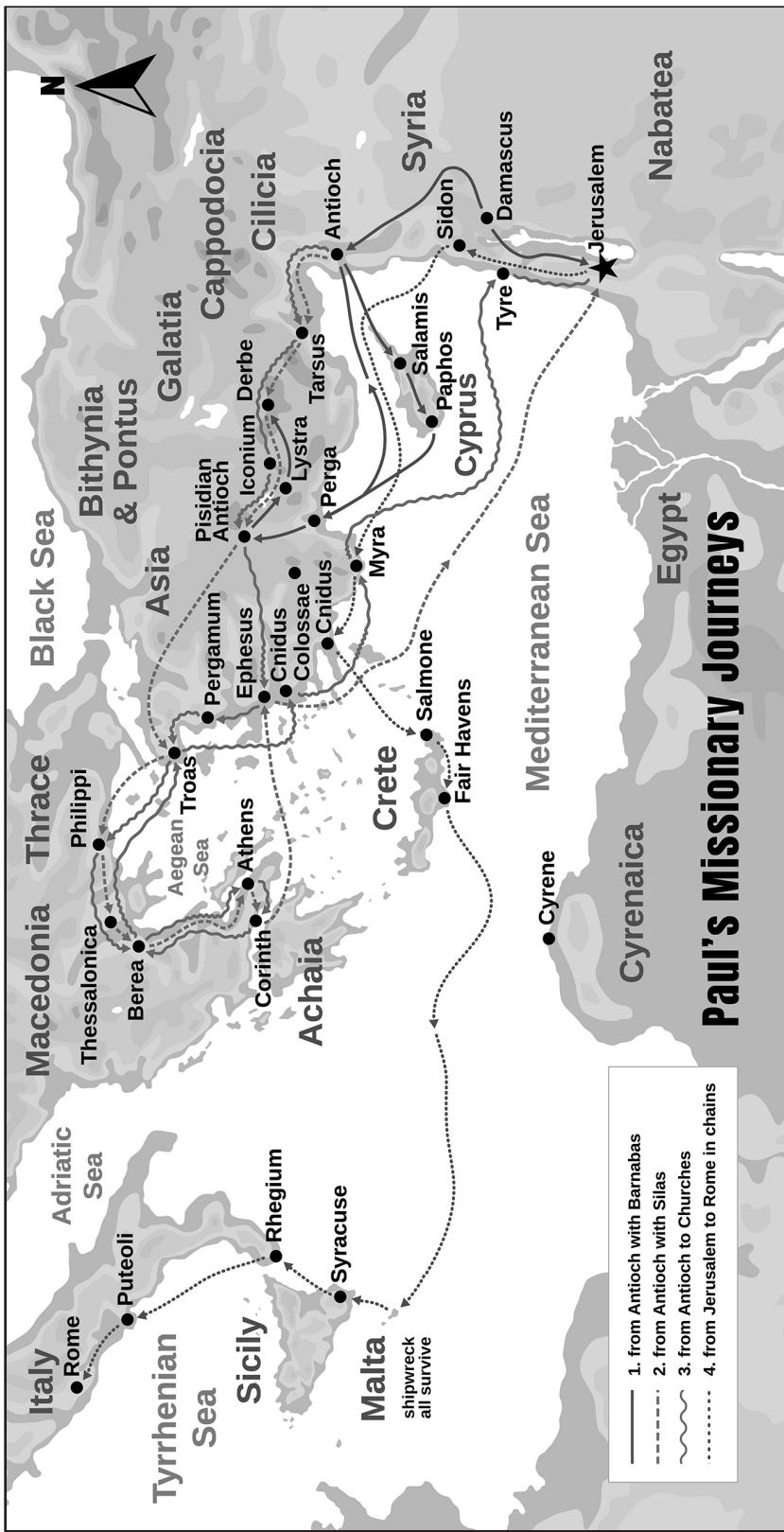
Peraea

Jericho

"For the Son of Man also came not to be served, but to serve, and to give his life as a ransom for many"

Mark 10:45

**Jesus' Journeys**



"Paul, a servant of Jesus Christ, called to be an apostle, set apart for the Good News of God"

Romans 1:1

# **Creation 4004 B.C.**

<b>Adam and Eve created</b>	<b>4004</b>
<b>Tubal-cain forges metal</b>	<b>3300</b>
<b>Enoch walks with God</b>	<b>3017</b>
<b>Methuselah dies at age 969</b>	<b>2349</b>
<b>God floods the Earth</b>	<b>2349</b>
<b>Tower of Babel thwarted</b>	<b>2247</b>
<b>Abraham sojourns to Canaan</b>	<b>1922</b>
<b>Jacob moves to Egypt</b>	<b>1706</b>
<b>Moses leads Exodus from Egypt</b>	<b>1491</b>
<b>Gideon judges Israel</b>	<b>1245</b>
<b>Ruth embraces the God of Israel</b>	<b>1168</b>
<b>David installed as King</b>	<b>1055</b>
<b>King Solomon builds the Temple</b>	<b>1018</b>
<b>Elijah defeats Baal's prophets</b>	<b>896</b>
<b>Jonah preaches to Nineveh</b>	<b>800</b>
<b>Assyrians conquer Israelites</b>	<b>721</b>
<b>King Josiah reforms Judah</b>	<b>630</b>
<b>Babylonians capture Judah</b>	<b>605</b>
<b>Persians conquer Babylonians</b>	<b>539</b>
<b>Cyrus frees Jews, rebuilds Temple</b>	<b>537</b>
<b>Nehemiah rebuilds the wall</b>	<b>454</b>
<b>Malachi prophesies the Messiah</b>	<b>416</b>
<b>Greeks conquer Persians</b>	<b>331</b>
<b>Seleucids conquer Greeks</b>	<b>312</b>
<b>Hebrew Bible translated to Greek</b>	<b>250</b>
<b>Maccabees defeat Seleucids</b>	<b>165</b>
<b>Romans subject Judea</b>	<b>63</b>
<b>Herod the Great rules Judea</b>	<b>37</b>

(The Annals of the World, James Usher)



# **Jesus Christ born 4 B.C.**

# New Heavens and Earth



- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

## Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we? ►	God	Father	John 10:30  God's perfect fellowship	Genesis 1:31  God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1  No Creation No people	Genesis 1:31  No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

## When are we?



Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

# Destin

Ludari at [AionianBible.org/Destiny](http://AionianBible.org/Destiny)

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.



## Disciple All Nations

*"Go and make disciples of all nations, baptizing them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit"*

Matthew 28:19

